

PROEFSLEUVENONDERZOEK

BOGAARDENKLOOSTER DIEST (prov. Vlaams-Brabant)

BASISRAPPORT - OKTOBER 2008

**Auteurs: Jeroen VERMEERSCH
Stefan DECRAEMER
Bert ACKE**

PROEFSLEUVENONDERZOEK
BOGAARDENKLOOSTER DIEST
(prov. Vlaams-Brabant)

BASISRAPPORT - OKTOBER 2008

**Auteurs: Jeroen VERMEERSCH
Stefan DECRAEMER
Bert ACKE**

**Monument Vandekerckhove nv
Oostrozebekestraat 54
8770 INGELMUNSTER**

**Afdeling Archeologie
Rapport 2008/9**

Figuur 1 op schutblad: Bovenaanzicht op sleuven I, II en V (© Monument Vandekerckhove nv).

0. ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Opgraving

Prospectie

Vergunningsnummer: 2008/138

Datum aanvraag: 16/08/2008

Naam aanvrager: Jeroen Vermeersch

Naam site: Bogaardenklooster Diest

Opdrachtgever:	NV Ezeldijk Kunstlaan 46 1000 Brussel
Uitvoerder:	Monument Vandekerckhove nv Oostrozebekestraat 54 8770 Ingelmunster
Bevoegde Vlaamse overheid:	Els Patrouille (Agentschap RO-Vlaanderen Onroerend Erfgoed)
Projectleider:	Bert Acke
Leidinggevend archeoloog:	Jeroen Vermeersch
Archeologisch team:	Stefan Decraemer, Johan Opdebeeck
Wetenschappelijke begeleiding:	/
Projectcode:	DIBK08
Titel:	Proefsleuvenonderzoek Bogaardenklooster Diest (prov. Vlaams-Brabant). Basisrapport – september 2008.
Rapportnummer:	2008/9
Contact Bert Acke:	E-mail: bert.acke@monument.be GSM: 0485/88 71 16

1. INHOUDSTAFEL

0. ADMINISTRATIEVE GEGEVENS	3
1. INHOUDSTAFEL.....	4
2. INLEIDING.....	5
3. LANDSCHAPPELIJKE SITUERING.....	6
4. HISTORISCHE SITUERING	8
5. ONDERZOEKSMETHODE.....	11
6. RESULTATEN EN EERSTE INTERPRETATIE.....	12
6.1. SLEUF I.....	12
6.2. SLEUF II.....	17
6.3. SLEUF III	23
6.4. SLEUF IV	25
6.5. SLEUF V	29
6.6. SLEUF VI	32
6.7. STRATIGRAFIE	34
7. ALGEMEEN BESLUIT EN AANBEVELINGEN VOOR VERDER ONDERZOEK.....	36
8. BIBLIOGRAFIE.....	38
9. INVENTARIS.....	39
9.1. INVENTARIS VAN DE SPOREN	39
9.2. INVENTARIS VAN DE VONDSTEN	49
AW: AARDEWERK	51
SG: STEENGOED	51
ME: MIDDELEEUWEN	51
9.3. INVENTARIS VAN DE FOTO'S	52
9.4. INVENTARIS VAN DE TEKENINGEN	54
9.5. INVENTARIS VAN DE MONSTERS.....	55
9.6. INVENTARIS VAN DE HOOGTEMETINGEN	56

2. INLEIDING

Naar aanleiding van de bouwplannen voor een rust- en verzorgingstehuis, serviceflats en andere woongelegenheden in het noordelijke deel van de stadskern van Diest, werd door Monument Vandekerckhove nv een archeologische vooronderzoek uitgevoerd van 25 augustus tot 18 september 2008. Opdrachtgever en financierder van het onderzoek was nv Ezeldijk, de bouwheer voor het totale project. Nv Ezeldijk is een tijdelijke samenwerking tussen ING Real Estate Development, DMI en V&V Immo. Tevens kon er gerekend worden op een subsidie van de provincie Vlaams-Brabant.

Het totale plangebied is ca. 6ha groot, maar het onderzoek beperkte zich tot een zone van ca. 4400m² waar een ondergrondse parkeergarage is gepland. Omdat de werken voor deze garage gepaard gaan met vernieling van het bodemarchief werd door het Agentschap Ruimtelijke Ordening Vlaanderen – entiteit Onroerend Erfgoed van de Vlaamse overheid bepaald dat er voorafgaand de werken een archeologische terreininventarisatie diende te gebeuren. Hiertoe werden zes proefsleuven aangelegd binnen de zone van toekomstige ondergrondse parkeergarage.

In dit basisrapport worden de resultaten van het archeologisch onderzoek voorgesteld. Enkele inleidende hoofdstukken zorgen voor een bredere historische en geografische situering van de site en lichten de gebruikte methodologie bij het veldwerk toe. Vervolgens worden de resultaten per sleuf belicht en wordt een interpretatie gegeven aan de aangetroffen sporen en vondsten. Als besluit volgt een synthese van de resultaten en een aanbeveling naar eventueel verder onderzoek van de site. Achteraan zijn de verschillende inventarissen (sporen, vondsten, foto's, tekeningen en monsters) opgenomen. Bij het rapport hoort een DVD met daarop alle foto's, de tekeningen en plannen en de digitale versie van deze tekst.

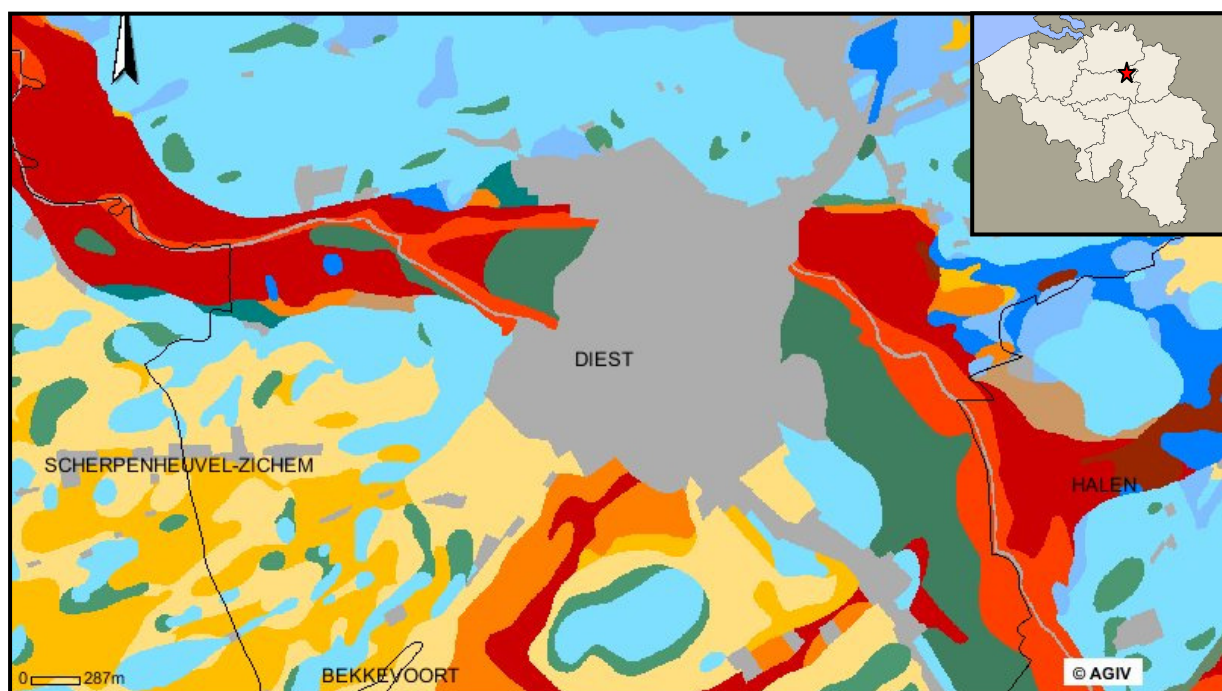
Langs deze weg wordt eveneens dank betuigd aan volgende personen en instanties die zorgden voor een aangename samenwerking en bijdroegen tot het vlotte verloop van het onderzoek: Bieke Druyts en Frank Adriaensen (ING RED), Robrecht Mas (DMI), Jan Vanockelen en Pascale Vanaudenhove (V&V Immo), Els Patrouille (Agentschap R-O Vlaanderen), Hadewijch Degryse (Provincie Vlaams-Brabant), Guy Hommelen (heemkundekring Arnuld IV), Leo Mees (brandweer Diest) en Marthe Tonet (B&B Catalpa).

3. LANDSCHAPPELIJKE SITUERING

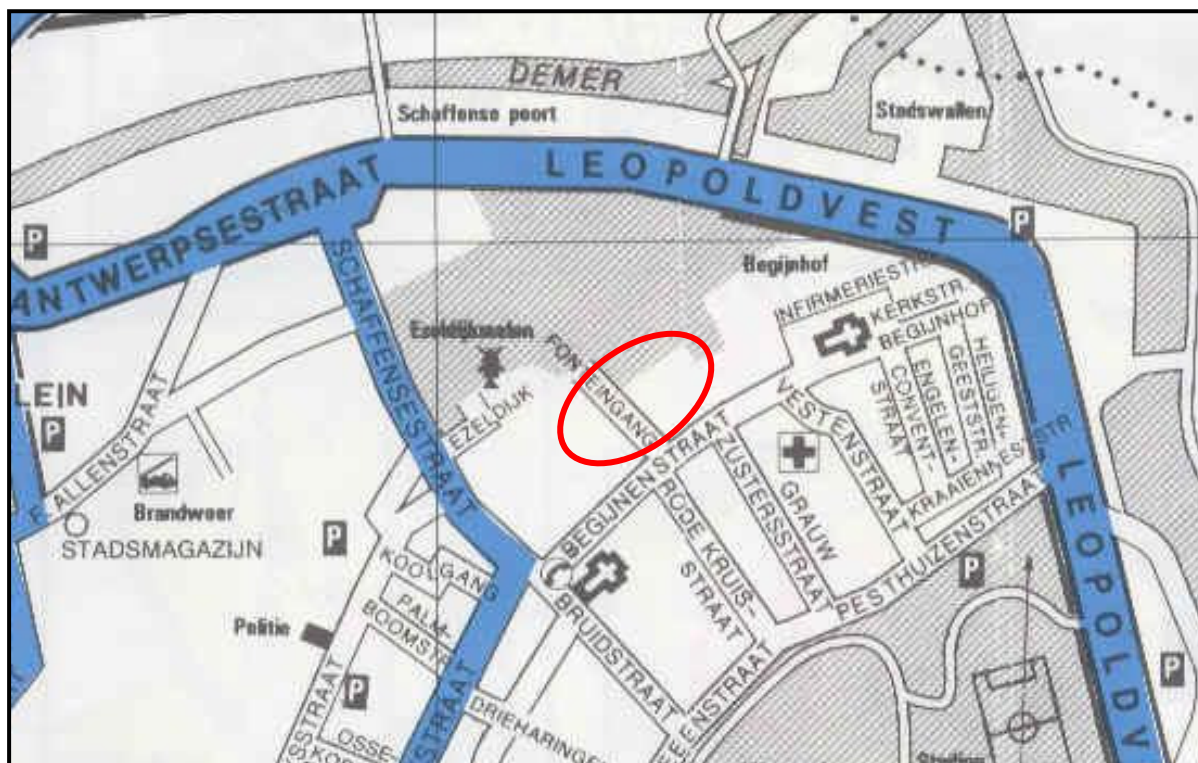
Het onderzoeksterrein is gelegen op een voormalig industrieterrein aan de rand van de stadskern van Diest (provincie Vlaams-Brabant), tussen de Begijnenstraat en de Schaffensestraat, achter de Ezeldijkmolen. Vanuit de Begijnenstraat leidt een steegje, de Fonteingang, naar de site. Kadastraal is het terrein gekend als: afdeling 1, sectie A, percelen 49a, 67n3, 67w3, 83g, 90/02, 90m, 92d en 98g. Het te onderzoeken gebied heeft een oppervlakte van 4410m² en beslaat de volledige zone waar later een ondergrondse parking van één verdieping onder een rust- en verzorgingstehuis komt. Het maakt slechts een klein deel uit van de in totaal 6ha grote projectzone, waar in de komende jaren meerdere serviceflats en wooneenheden zullen worden aangelegd.

De projectzone was voor het onderzoek in gebruik als industrieterrein met enkele loodsen en fabrieksgebouwen en een bovengrondse parking. Het terrein helt licht van het noordwesten naar het zuidoosten: het maaiveld bij sleuf I ligt op ca. +21,30m TAW, bij sleuf IV en VI was dit opgelopen tot ca.+ 21,70m TAW. Vlak ten noorden van het onderzoeksterrein bevindt zich een oude, gedempte arm van de Demer, de Verversgracht.

Diest is gelegen op de zuidgrens van de Kempen, grenzend aan de zandleemstreek in het zuiden. Volgens de bodemkaart is het ganse stedelijke gebied niet gekarteerd, maar op basis van de bodemtypes in de omgeving van de stad kan een beeld gemaakt worden van de oorspronkelijke natuurlijke ondergrond. Er kan gesteld worden dat de natuurlijke bodem bestaat uit zeer sterk gleyige kleibodem zonder profielontwikkeling (Efp). Deze slecht gedraineerde alluviale gronden komen voor in valleien van de Kempen. In de nabije omgeving bestaan de gronden eerder uit een matig droge tot matig natte leembodem zonder profielontwikkeling (ADp). Verder noordwaarts bevinden zich eveneens zeer natte leembodems zonder profielontwikkeling (Afpb).

Figuur 2: Situering van de gemeente Diest in Vlaams-Brabant op de bodemkaart. (Grijs: niet gekarteerd stedelijk gebied; groen: kleigrond; oranje: natte leembodem; rood: erg natte leembodem)
(© <http://geo-vlaanderen.agiv.be>).

Figuur 3: Situering van het onderzoeksterrein op een wegenkaart van Diest
(bron: <http://users.telenet.be/goudvisje/>).

4. HISTORISCHE SITUERING¹

Een deel van het plangebied was uit historische bronnen gekend als het voormalige kloosterdomein van de Bogaarden, en ook voor de recentere perioden waren zaken gekend over het terrein. Op het terrein en in de nabije omgeving van de site werden in het verleden nog geen opgravingen uitgevoerd, zodat met dit proefsleuvenonderzoek voor de eerste maal langs een archeologische invalshoek beeld werd verkregen op de vroegere bewoning van het gebied. Opdat deze archeologische vondsten (zie verder) in hun historische context zouden kunnen geplaatst worden, volgt in dit hoofdstuk een beknopt overzicht van de geschiedenis van het plangebied en haar ruimere omgeving.

Terwijl de eerste sporen van menselijke bewoning in Diest en haar omgeving teruggaan tot in de late Steentijd, lijkt er eveneens bewoning aanwezig te zijn in de opeenvolgende perioden. Zo vinden de namen ‘Diest’ en ‘Demer’ hun oorsprong in de IJzertijd. Na een hiaat in de Romeinse periode lijkt de definitieve bewoning van Diest zich in de vroege middeleeuwen te situeren. De nederzetting groeide ten tijde van de kerstening uit tot een niet onbelangrijk religieus centrum en een centrum van wereldlijk gezag. Zeker vanaf de elfde eeuw stond de regio onder gezag van de heer van Diest. Het religieuze gezag was in handen van de abdij van St.-Truiden en vanaf 1163 van de abdij van Tongerlo.

In de loop van de twaalfde eeuw breidde de nederzetting, die gesitueerd was rond de huidige markt, zich oostwaarts uit tot aan de huidige Schaffensestraat/Bruidstraat. Deze grens werd Abalie genoemd, wat zou verwijzen naar een versterkingssysteem dat de wijk moest beschermen. Waarschijnlijk bestond deze uit primitieve wallen, palissades en poorten. Gedurende de loop van de twaalfde eeuw kende de nederzetting een verdere uitbreiding tot stedelijk gebied. Naast een aantal nieuwe wijken werd in 1211 eveneens een kapel gebouwd, die later de Onze-Lieve-Vrouwekerk zou worden. Ook aan de rechteroever van de Demer ontstond een nieuwe wijk (Nuland of Nieuwland) waar zich in ca. 1230 de Minderbroeders vestigden. De late ingebruikname van dit deel van de stad wijst op het natte karakter van de gronden die nog vaak overstromden. Het was ook in deze periode dat o.a. het begijnhof (dat toebehoorde aan de abdij van St.-Truiden) bij de oude stadskern gevoegd werd.

Omstreeks dezelfde periode als de begijnen, verschenen de Bogaarden (of Begarden) in Diest. Ze kunnen aanzien worden als de mannelijke tegenhangers van de begijnen: het waren beide gemeenschappen van mensen die samenleefden in arbeid en geloof zonder in feite een eigenlijk klooster te vormen. De Bogaarden vestigden zich evenals de begijnen aan de rand van de stad, in de Begijnenstraat (toen ook wel Bogaardenstraat geheten), tegenover de Onze-Lieve-Vrouwekerk. De Bogaarden duiken een eerste maal op in de archieven in een tekst die dateert uit 1257 en waarin vermeld wordt dat de kloosterlingen een stuk grond verhuurden aan een zekere Arnold Joeclede. Met zekerheid kan gesteld worden dat ze in 1268 woonden op de hoek van Begijnenstraat en de Schaffensestraat, daar er in een tekst sprake is van een grenspaling tussen de ‘*Societas Begardorum*’ en de goederen van een zekere Lodewijk van der Ponten. Verder is er voor deze vroegste periode van de orde geweten dat de Bogaarden actief waren in de lakennijverheid. Dit bleef zo tot zeker in 1526 – in dat jaar stonden er nog zes getouwen opgesteld in het klooster.

¹ Gebaseerd op: RAYMAEKERS, 1870, pp. 298 en volgende; VANDEREYCKEN, 1980, pp. 12 en volgende; www.oostbrabant.org.

Uit een historische bron uit 1265 is gekend dat de meester van de Bogaarden in twee parochiekerken een mis ter ere van de H. Geest stichtte, die vroeg genoeg moest opgedragen worden zodat de kloosterlingen zich daarna aan het weefgetouw konden zetten. Aanvankelijk woonden de Bogaarden de dienst bij in de Begijnhofkerk alwaar ze plaats konden nemen in het zogenaamde Bogaardenkoor, rechts van het hoofdaltaar. Later werden de missen bijgewoond in de Onze-Lieve-Vrouwekerk. In deze periode telde de gemeenschap waarschijnlijk geen eigen priesters en bestond ze uitsluitend uit broeders. Reeds in 1365 hadden de kloosterlingen een kapel op hun domein waarvan het altaar gewijd was aan de HH. Pieter en Pauwel. De priester die de mis voorzat werd toen nog ingehuurd. Pas in 1443 kwam daar verandering in toen bevel gegeven werd dat er een priester in de kloosters aanwezig moest zijn. Bij het Bogaardenklooster was dit volgens een document met zekerheid in 1481 het geval, terwijl in 1457 er nog geen priester aanwezig was.

Het domein van de Bogaarden moet volgens historische bronnen tussen de Begijnenstraat en de Demer gelegen hebben. De ligging bij de rivier was nuttig gezien hun aandeel in de lakennijverheid. Het gebouwenbestand bestond naast een kapel ook uit een hoofdgebouw, dat thans het enige overblijfsel is van het klooster². De Bogaarden bleven actief in de lakennijverheid tot in het eerste kwart van de zestiende eeuw. Als gevolg van de economische crisis in de vijftiende en zestiende eeuw, in combinatie met lobbywerk van de lakenambacht, schakelde men in 1524 over op het bierbrouwen, wat in Diest tot in recente tijden een belangrijke economische activiteit is gebleven. Het Diestse bier was voornamelijk bestemd voor de lokale markt en zorgde voor een groot inkomen in de stedelijke schatkist. In het jaar erop werden de gebouwen van het klooster deels vernieuwd, wat mogelijk in verband kan gebracht worden met de omschakeling van economische activiteit. Toch is het geweten dat er in 1526 nog 6 weefgetouwen aanwezig waren in het klooster. Mogelijk waren deze niet meer in gebruik voor de lakenindustrie, maar eerder voor de linnenweverij dat tot aan het einde van de zestiende eeuw een onderdeel was van het werk van de Bogaarden.

In het grote crisisjaar 1580 werd het klooster geplunderd en in brand gestoken en vluchtten de broeders naar Zoutleeuw, om pas drie jaar later terug te keren. In het heropgerichte klooster werd in 1608 een Franse ('*waelsche*') school geopend waar men tegen betaling lessen kon volgen. Tegen het midden van de zeventiende eeuw had de orde opnieuw een zekere welvaart gekregen. In de late achttiende eeuw, een periode waarin het aantal kloosterlingen verminderde, werd aan jonge kloosterlingen tevens filosofie gedoceerd. Uit een akte van 1787 blijkt dat het klooster slechts 7 priesters en 6 lekenbroeders telde, terwijl er vroeger 10 priesters en 7 lekenbroeders gekend waren die het klooster bewoonden. In 1796 werden de Bogaarden definitief uit hun klooster verdreven door de Fransen. Op dat moment waren er nog 12 priesters en 4 lekenbroeders aanwezig.

De gebouwen waren in gebruik als katoenspinnerij in de periode 1797-1815 (Napoleontische periode), maar vanaf 1819 werd het leegstaande kloostercomplex gekocht door de stad voor 24.000fr en ingericht als stadsschool dat aan 70 internen (1/3 van de totale schoolbevolking) plaats bood. In 1825 werd er een nieuwe slaapzaal voor een dertigtal studenten ingericht. Het voormalige klooster deed nog tot 1831 dienst als stadsschool.

² Gebouw gelegen in de Begijnenstraat 12-14 dat dateert uit 1714, maar teruggaat op oudere vakwerkbouw.

Bij de Belgische onafhankelijkheid werd er ten westen van Diest, aan de Vinkenberg, een militair kamp opgericht om jonge rekruten op te leiden. Daar de hygiënische omstandigheden er ontoereikend waren, werden in de stad een aantal militaire hospitalen gebouwd om de zieke gekazerneerden te verzorgen. In het stadscollege in het oude Bogaardenklooster werd daarom op 20 oktober 1831 een militair hospitaal ingericht, dat in 1835 vervolgens als Bogaardenkazerne werd ingericht. Dit was een gevolg van de verhuis van het Kamp van Diest aan de Vinkenberg naar een nieuw kamp, genaamd Leopoldsburg, gelegen bij Paal, waar voldoende plaats was voor de soldaten en waar de heidegronden er een stuk goedkoper waren. Een klein garnizoen, bestaande uit het 1^e linie en enkele mensen van de genie, bleef gestationeerd in de kazerne te Diest. Ze waren belast met de aanleg van de vestingen van Diest. In 1851 werd het plaatselijke garnizoen versterkt met 417 mannen van het 1^e bataljon van het 9^e Linieregiment. Gedurende enkele jaren leegstand werd de kazerne, mits enige aanpassing, aan het einde van de jaren 1850 ingericht als depot. De kazerne eindigde dan ook als depot voor kledij en uitrusting in 1923.

In de tweede helft van de negentiende eeuw is uit kaartmateriaal geweten dat het gebied ten oosten van de Fonteingang in gebruik was als blekerij. Het terrein was gelegen ten noorden van de bewoning aan de Begijnenstraat en grensde aan de Demer. Naast twee grachten stond er in de zuidwesthoek van het terrein, aan de Fonteinengang, een huis. Verdere informatie omtrent deze blekerij ontbreekt echter.

In 1925 werd een oplossing gevonden voor het nijpende woningtekort dat toen in Diest heerste. Uit de opbrengsten van een schilderijverkoop kon de stad de oude legerkazerne inrichten als sociale woningblok. De eigenlijke inrichting gebeurde door de huurders zelf, die grote zalen konden omvormen tot 5 à 6 kamers die dienst deden als keuken, slaapkamers en bergplaatsen. Op haar maximum verbleven er een 30-tal gezinnen met een gezamenlijke sterkte van meer dan 100 personen. De binnenplaats, die ca. 90m op 70m mat was een ideale speelplaats voor de jongsten. Het terrein werd vervolgens sinds 1928 in gebruik genomen door sigarenfabriek Jubilé, die zich in een gedeelte van de gebouwen aan de Koolgang vestigde. Deze firma verbleef er tot in 1968. Sinds 1948 bezette een schoenfabriek de rest van de gebouwen, die twee jaar later werden afgebroken om plaats te maken voor moderne werkplaatsen. Volgens lokale bewoners werd de kazerne pas in 1957 gesloopt, om in de jaren 1970 plaats te maken voor de loodsen van de Shoe Post. Rond deze jaren werd de Demer in dit gebied ook overwelfd.

5. ONDERZOEKSMETHODE

Het verkennende archeologische onderzoek spitste zich toe op de zone van 4410m² waar de ondergrondse parkeergarage zal worden aangelegd. Vóór het onderzoek bevond zich op het westelijk deel van het terrein een fabrieksloods, terwijl het oostelijk deel werd ingenomen door een geasfalteerd parkeerterrein. Aanvankelijk was de archeologische opdracht driedig: begeleiding bij het verwijderen van het asfalt van de parking en bij het uitbreken van de vloerplaat tijdens de sloop van de loods; proefsleuvenonderzoek in de oostelijke parkeerzone; proefputtenonderzoek binnen de funderingen van het gesloopte gebouw en in de proefsleuven³. Deze aanpak werd echter gewijzigd toen duidelijk werd dat het fabrieksgebouw niet diepgaand was gefundeerd. In samenspraak met R-O Vlaanderen werd beslist om het proefputtenonderzoek achterwege te laten en de proefsleuven over het ganse gebied te spreiden.

Na het gedeeltelijk weggraven van de asfaltlaag werden op het terrein zes proefsleuven aangelegd, sleuven I tot VI. De sleuven waren ca. 2m breed en hadden een gezamenlijk lengte van 256m. Op deze manier werd ca. 512m² onderzocht, wat neerkomt op zo'n 11,6% van het totale terrein (4410m²). Sleuven I tot IV waren noord-zuid georiënteerd, terwijl sleuven V en VI ten zuiden van en dwars op de eerste vier sleuven werden uitgegraven. Voor de exacte locatie van de sleuven wordt verwezen naar het overzichtsplan op het uitvoerblad.

Nadat de sleuven tot op het juiste archeologische niveau waren uitgegraven door een kraan met platte bak onder begeleiding van de archeologen, werd het vlak met de schop geschaafd en werden er foto's genomen. Vervolgens werden de ganse sleuf en de aanwezige sporen en structuren ingetekend op millimeterpapier op schaal 1:20 en werden de sporen beschreven en werden hoogtes genomen. Na deze volledige registratie in het vlak werden waar nodig enkele sporen gecoupeerd, om zo een beter inzicht te verwerven betreffende de interpretatie van het spoor en de omliggende archeologische structuren. Op weloverwogen plaatsen in de verschillende sleuven werden diepere proefputten uitgegraven om de stratigrafie van het archeologisch pakket te bepalen. De coupes en proefputten werden samen met de wandprofielen per sleuf aangeduid op het grondplan, gefotografeerd, beschreven en ingetekend op schaal 1:20. De vondsten werden per context verzameld en gewassen en worden bewaard in zakjes voorzien van fiches met daarop de vermelding van het sleuf-, spoor- en vondstnummer en een korte beschrijving van de aard van het materiaal. Indien nodig werden de sporen bemonsterd voor eventueel later onderzoek.

Een landmeter stond in voor het georefereren van het terrein en het inmeten van de omtrek van de sleuven. Een digitaal plan met aanduiding van de sleuven en alle sporen is terug te vinden op de bijhorende DVD. Voor de registratie van de sleuven en sporen en het benoemen van de foto's werd de benaming DIBK08 (DIest BogaardenKlooster 2008) gebruikt. De sleuven en vlakken werden genummerd met Romeinse cijfers. Sporen en profielen/coupes werden met Arabische cijfers aangeduid, voorafgegaan door S (spoor) of P (profiel), vb. DIBK08 - sleuf I - S4. De sporen werden doorlopend genummerd, gaande van S1 tot en met S89. De profielen/coupes werden per sleuf genummerd, waardoor in elke sleuf terug vanaf Profiel 1 genummerd werd.

³ [PATROUILLE], s.d., p. 4.

6. RESULTATEN EN EERSTE INTERPRETATIE

In onderstaande tekst worden de resultaten van het archeologisch onderzoek per sleuf beknopt en overzichtelijk weergegeven. Eerst wordt een algemene situering gegeven per sleuf, vervolgens worden de voornaamste sporen meer in detail beschreven en wordt getracht een interpretatie en datering aan de structuren te geven. Een uitvoerige spoorbeschrijving is te vinden in de spoorinventaris achteraan in dit rapport.

6.1. Sleuf I

- **Algemeen**

De meest westelijk gelegen sleuf I werd in noord-zuid richting aangelegd en was gelegen op het voormalige terrein van de fabrieksloods. De lengte van de sleuf bedroeg zo'n 31m. Het vlak werd op een diepte van ca. 1,2m aangelegd, wat een aanduiding geeft van de dikte van de ophogingslagen in dit deel van het gebied. Het vlak was vrij horizontaal aangelegd: de hoogtes situeren zich tussen +20,00 en +20,50m TAW. In het zuidoostelijk deel sloot sleuf V dwars aan op sleuf I.

In het noordelijk deel van sleuf I werd een aantal recente sporen aangetroffen, maar meer zuidelijk kwamen enkele oudere muurresten aan het licht, alsook menselijke bijzettingen. De sleuf werd ter hoogte van een bakstenen muurfundament plaatselijk iets uitgebreid in westelijke richting.

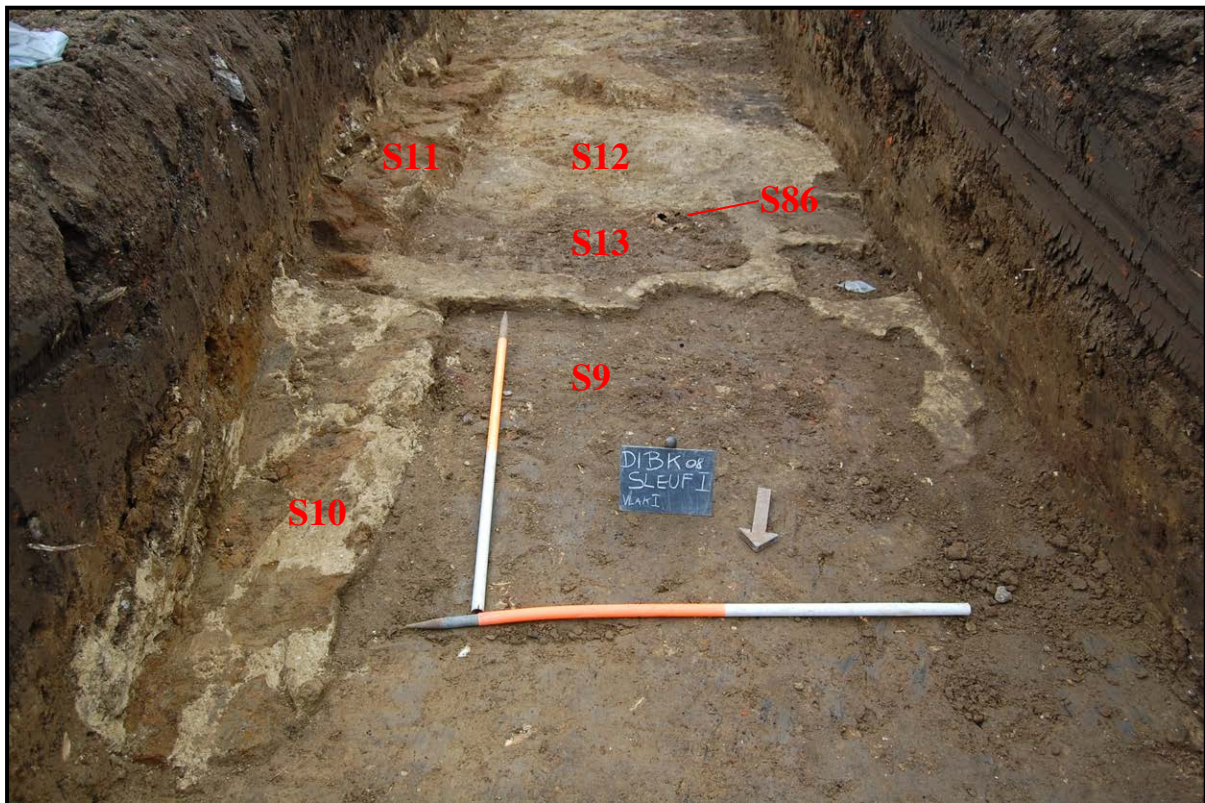
Figuur 4: Algemeen zicht vanuit het zuiden op sleuf I tijdens het onderzoek (© MVDK).

- **Aard en datering van de sporen**

De sporen die in het noordelijk deel van de sleuf aangetroffen werden, hadden steeds een andere opvulling en leken sterk verstoord te zijn. Ze kunnen geïnterpreteerd worden als recente ophogingslagen. Spoor 2, een verbrande leemlaag, bleek na couperen te bestaan uit een aantal laagjes waarin zich verbrande leem, aardewerk en houtskool bevond. Tussenin deze laagjes bevond zich bruine verstoorde grond, vergelijkbaar met de ophogingslaag bovenop het spoor. Dit maakt dat spoor 2 eerder een vrij recente datering heeft, al werden er wel laat-middeleeuwse scherven aangetroffen die zich bijgevolg niet meer in originele context bevonden. De verspreiding van de verstoorde grond in het vlak kon moeilijk achterhaald worden, maar deze moet vrij lokaal zijn. Opmerkelijk was dat dit pakket van lagen gesitueerd was op een blauwgrijze, scherp ruikende laag. Waarschijnlijk bevatte deze laag een grote concentratie olie en duidde deze op vervuilde grond ter hoogte van het noordelijk uiteinde van sleuf I.

Meer zuidelijk in de sleuf was een aantal concentraties van sporen aanwezig die duidelijk een oudere datering hebben. In de eerste plaats ging het om het complex van sporen 9 tot en met 16 en spoor 86. Twee ijzerzandstenen muurresten (S10 en S11) lagen tegen de oostelijke rand van de sleuf en waren min of meer noord-zuid georiënteerd. Hun opbouw en oriëntatie verschilde lichtjes, maar de muurresten konden door hun ligging aan de sleufrand niet in ruimere context bekeken worden. Tegen S11 aan bevond zich een mortelvloer, S12, waarop oorspronkelijk mogelijk tegels hebben gelegen. In deze vloer waren een aantal openingen zichtbaar, waarin zich tamelijk veel menselijk bot bevond. Ook in de omliggende sporen (S9, S16) werd heel wat menselijke beenderen aangetroffen. Eén van de ‘gaten’ in de mortelvloer, spoor 13, bleek een grafkuil te zijn met daarin een kindskelet (S86). Het lichaam was west-oost georiënteerd, met het hoofd in het westen volgens de oude christelijke traditie. Het skelet was 0,94m lang en lag in anatomisch verband, op de rug en met armen en benen uitgestrekt. Rondom het skelet werden negen ijzeren nagels gevonden die duiden op een kistbegrafing, de houten planken van de kist waren niet meer herkenbaar.

De ijzerzandstenen funderingen, de bijhorende mortelvloer, de begrafing en de menselijke beenderen in de nabije omgeving maken duidelijk dat er op deze plek ooit een gebouw stond waarin en waarrond mensen werden begraven. Er werd slechts één skelet blootgelegd, maar er kan verondersteld worden dat de overige openingen in de mortelvloer eveneens graven zijn, alsook dat er in de botrijke sporen rond de vloer en de funderingen mensen zijn begraven. Meer dan waarschijnlijk behoren deze sporen toe aan één van de gebouwen van het Bogaardenklooster. De begravingen dateren in ieder geval van voor 1784, toen het wegens hygiënische redenen verboden werd om mensen binnen kerken en kloosters te begraven. Een precieze datering is voornamelijk onmogelijk, daarvoor zouden alle omliggende structuren moeten opgegraven worden en in samenhang met elkaar geanalyseerd worden, maar een ruime datering tussen eind 13de eeuw (vestiging Bogaarden) en 1784 kan vooropgesteld worden. Begravingen van volwassen en kinderen binnen een kloosterdomein waren vroeger niet ongewoon. Kloosterlingen werden bijgezet in de kloosterkapel of –kerk, in de pandgang of de pandhof. Daarnaast betaalden rijke burgers vaak om binnen een kloosterdomein begraven te worden. Ook kinderen van welstellende, godsvruchtige mensen werden soms begraven binnen een klooster, maar omdat de Bogaarden geen definitieve kloostergeloften aflegden kan het ook zijn dat het kind een zoon of dochter was van één van de lekenbroeders.

Figuur 5: Zicht vanuit het noorden op de ijzerzandstenen muren, vloerniveau en begravingen van het eerste sporencomplex (© MVDK).

Figuur 6: Kindskelet S86, gelegen in de grafkuil S13 die is uitgegraven in de mortelvloer S12 (© MVDK).

Een tweede spoorcomplex bevond zich in het zuidelijke deel van de sleuf en bestond uit een bakstenen muurfundament in de westelijke sleufrand (S24), enkele ijzerzandstenen structuren (S21, S22 en S23) en menselijke begravingen. De bakstenen muur S24 was 0,80m breed, noord-zuid georiënteerd en kon over een lengte van 4,80m gevolgd worden. Aan de zuidzijde maakte deze een hoek naar het westen, waardoor de sleuf hier wat werd uitgebreid om het verdere westelijke verloop na te gaan. De muur was hier nog 0,60m dik, maar bleek na 1,00m volledig afgebroken te zijn. Het baksteenformaat van de muur bedroeg 25,0 x 9,0 x 5,5cm. Onderaan bestond de muur uit een mengeling van baksteenpuin, dakpanresten en stukken ijzerzandsteen. De ijzerzandstenen muurfragmenten S21, S22 en S23 bevonden zich ten oosten van S24, maar hun precieze betekenis is onduidelijk. Deze schijnbare losse puinbrokken staan mogelijk in verband met de meer noordelijk gelegen zandstenen structuren S10, S11 en S14, maar dit kon verder niet bekeken worden bij het vooronderzoek. Bij het uitgraven van een coupe op S24 werd onder deze muur een menselijke begraving aangetroffen. Er werden resten van de benen gevonden van een persoon die op de rechterzijde was begraven, het bovenlichaam bevindt zich vermoedelijk nog onder de muur. Op dezelfde hoogte werd meer oostelijk een schedel blootgelegd, waarvan het lichaam waarschijnlijk nog onder de oostelijke sleufwand ligt.

Figuur 7: Zicht op het bakstenen muurfundament S24, met rechts bovenaan de ijzerzandstenen structuren S21, S22 en S23 (© MVDK).

De menselijke bijzettingen in dit tweede sporencomplex sluiten meer dan waarschijnlijk aan bij de begravingen die meer noordelijk in de sleuf werden gevonden. Ze duiden op een laat-en/of post-middeleeuwse begraafplaats op deze plek, te associëren met het eertijdse Bogaardenklooster. De bakstenen muurfundering dateert door zijn positie bovenop de graven van na het in onbruik raken van dit deel van de begraafplaats. Op dit moment is het moeilijk vast te stellen waarvan de muur deel uitmaakte. De dikte van de murresten wijst op een gebouw van enige omvang en hoogte, mogelijk een post-middeleeuws bijgebouw van het Bogaardenklooster. Afgaande op het baksteenformaat en de gebruikte mortel lijkt het weinig waarschijnlijk dat deze structuur dateert van na 1796 (afschaffing van het klooster) en deel zou uitmaken van het stadscollege of de legerkazerne.

Figuur 8: Zicht op de noordzijde van profiel 2 in sleuf I, met links de fundering van S24 en centraal de menselijke resten (© MVDK).

6.2. Sleuf II

- **Algemeen**

Sleuf II werd parallel aan en ten oosten van sleuf I aangelegd, in het verlengde van de Fonteingang. De sleuf was ca. 37m lang. Het vlak bevond zich in het noorden van de sleuf op +20,35m TAW, in het zuiden was dit opgelopen tot +20,59m TAW. Het zuidelijke uiteinde van de sleuf sluit aan op de dwarse sleuf V.

Sleuf II werd gedomineerd door een noord-zuid georiënteerde ijzerzandstenen muurfundering die over de volledige lengte van de sleuf werd aangetroffen.

Figuur 9: Algemeen zicht vanuit het zuiden op sleuf II (© MVDK).

- **Aard en datering van de sporen**

Het opvallendste spoor was een ijzerzandstenen muur die centraal in sleuf II werd blootgelegd en een minimale lengte had van 37m. De muur was opgebouwd met ijzerzandstenen blokken en bestond uit minstens drie verschillende muren die in elkaars verlengde lagen (S28-S38-S39) en die duiden op een opeenvolging van bouwfases. De muur bevond zich bovendien in het verlengde van de westelijke begrenzing van de huidige Fonteingang. Aan de westzijde sloten enkele andere structuren (muurtjes, vloerniveaus) op de muur aan, maar aan de oostzijde werden dergelijke structuren niet aangetroffen.

Muur S39 was het meest zuidelijk gelegen deel van de totale muur en waarschijnlijk de vroegste fase. De muur was hier zo'n 0,50m breed en opgebouwd uit rechthoekige blokken ijzerzandsteen. Op het raakpunt met S38 werd een coupe gezet op de oostzijde van de muur (profiel 2 in sleuf II), en hoewel niet erg duidelijk, leek S39 te zijn afgebroken door S38 en dus ouder. Onderaan de fundering waren hier drie versnijdingen zichtbaar. De bovenzijde van de muur bevond zich op +21,26m TAW, de onderzijde van de fundering op +19,61m TAW. Naar het zuiden toe, waar S38 verdwijnt in de wand van sleuf V, werden coupes op de westzijde en de oostzijde van de muur uitgegraven (profielen 1 en 2 in sleuf V). Hier was aan de oostzijde slechts één versnijding meer aanwezig. De muur was bewaard tot op een hoogte van +21,10m TAW en was gefundeerd tot op een diepte van ca. +19,85m TAW. Bovenop en in S39 was plaatselijk een zone aanwezig met verrommelde steenblokken, aangeduid als S40.

S38 vormde waarschijnlijk de tweede fase van de totale muur en bevond zich ten noorden en in het verlengde van S39. De muur was hier een stuk breder dan de rest van het tracé (ca. 0,75m), bestond uit meer regelmatig gekapte ijzerzandstenen en was een stuk dieper gefundeerd. S38 was ca. 7m lang, bewaard tot op een hoogte van +21,27m TAW en gefundeerd tot op een diepte van minstens +19,40m TAW, de onderkant van de muur werd evenwel niet bereikt. Tegen de oostkant van de muur werd een tegelniveau aangesneden, bestaande uit enkele rood gebakken tegels (ca. 16cm x 8cm). Zowel aan de noord- als zuidkant bevond zich een dwarse muur die in westelijke richting verder liep en in verband met S38 was gebouwd. De zuidelijke zijmuur leek zich te bevinden bovenop een oudere muur, mogelijk een dwarsmuur op S39. Net ten westen van S38, tussen beide dwarsmuren in, (ca. 1,00m ten zuiden van de noordelijke zijmuur en ca. 2,00m ten noorden van de zuidelijke zijmuur) bevond zich een massieve blok van 2,60m bij minstens 0,95m, bestaande uit mortel, ijzerzandsteen en enkele bakstenen, S89 genoemd.

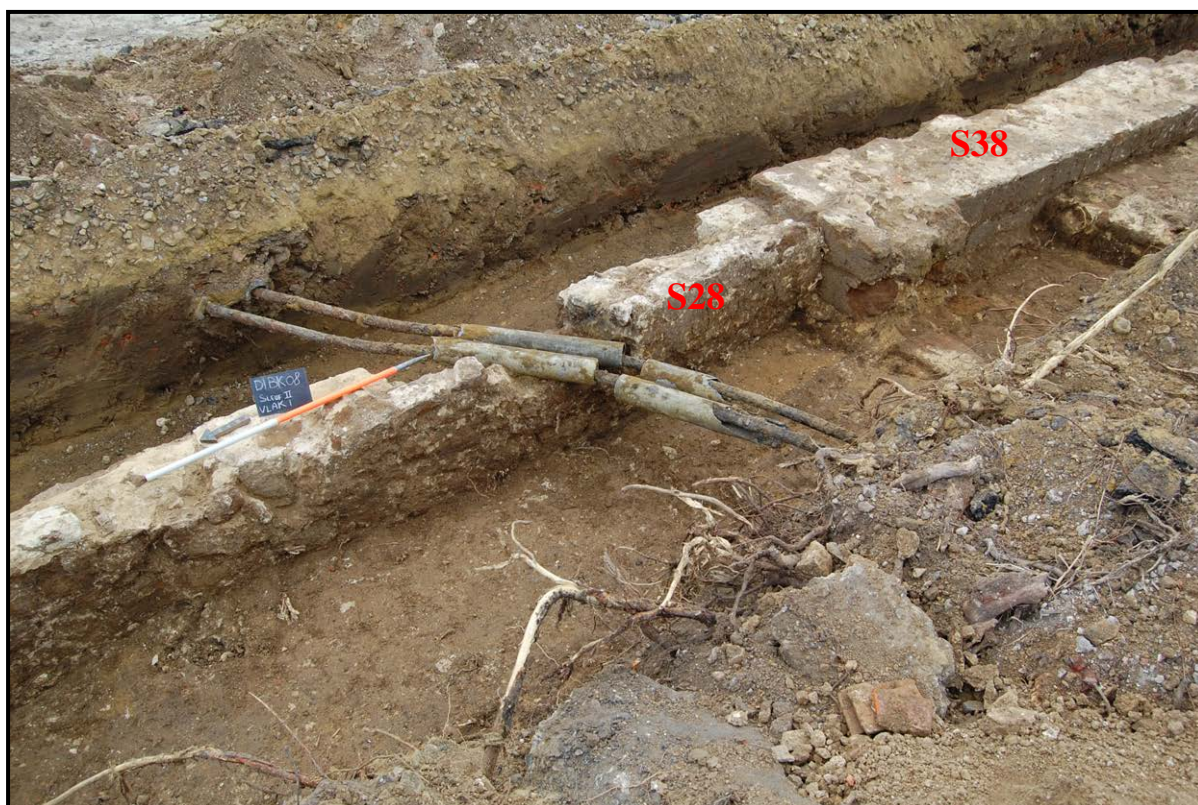
De derde fase in de muur werd gevormd door S28, dat ten noorden van S38 aansloot op deze muur. S28 was ca. 0,50m breed en boog in het noorden lichtjes af naar het westen. De muur was bewaard tot op een hoogte van +21,10m TAW, de onderzijde van de fundering bevond zich op ca. +19,60m TAW. Tegen de westzijde van de muur werden twee zijmuren aangetroffen, S33 met bijhorend vloerniveau S34 en meer zuidelijk S36. In het noordelijk deel van de sleuf lag bovenop S28 een bakstenen muurtje, S29. Ten westen van S28 was hier een tegelvloer bewaard over een lengte van meer dan 3m (S31), maar het is onduidelijk of deze in verband stond met de zandstenen muur S28 of de bakstenen muur S29. Ten zuiden van de vloer lag een concentratie verbrand materiaal, S32, bestaande uit tegelfragmenten en houtskool. Bovenop vloer S31 bevond zich een dunne band met verbrand materiaal en houtskool, die naar het zuiden doorliep over S32, tot tegen S33 aan.

Figuur 10: S38 en S39, gezien vanuit de noordwestkant (© MVDK).

Figuur 11: S38 en S39, gezien vanuit de zuidkant (© MVDK).

Figuur 12: S28 en S38, gezien vanuit de noordwestkant (© MVDK).

Figuur 13: S28 en S38, gezien vanuit de zuidkant, met het tegelniveau (© MVDK).

Figuur 14: Vloerniveau S31 ten westen van S28 (© MVDK).

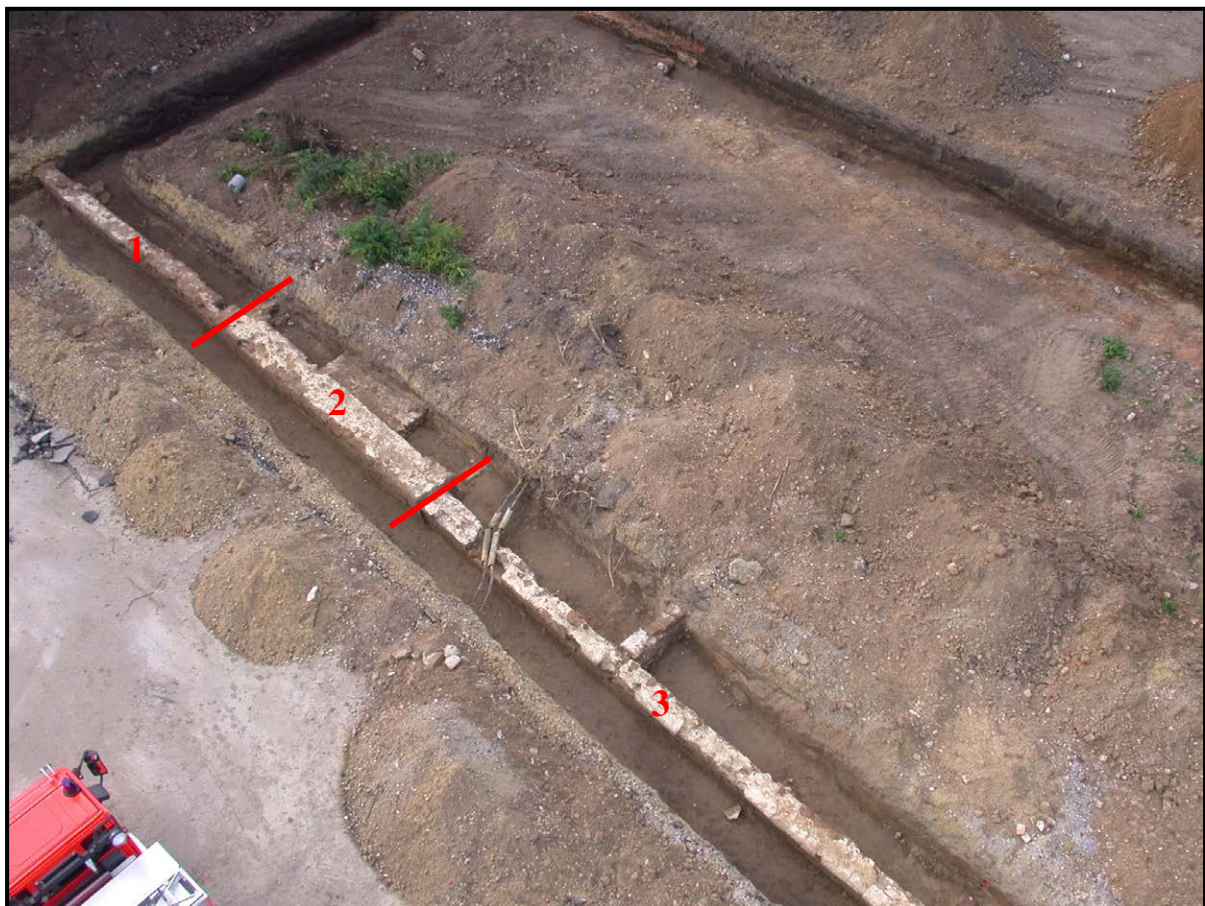
De muur bestaande uit de verschillende onderdelen S28, S38 en S39 kan geïnterpreteerd worden als de oostelijke begrenzing van het domein van het Bogaardenklooster, langsheen de Fonteingang. De oudste fase, S39, kan mogelijk gedateerd worden vóór 1365. Op een historische kaart van Diest uit 1669 zijn een aantal gebouwen voorgesteld in het gebied van het Bogaardenklooster⁴. Daarop staat de Fonteingang afgebeeld die vanuit de Begijnenstraat, door het plangebied, in de richting van de Demer loopt. Aan de westzijde van dat straatje is een groot gebouw met een spitse toren zichtbaar, dat waarschijnlijk kan geïnterpreteerd worden als de kapel gewijd aan de HH. Pieter en Pauwel, die volgens historische bronnen in 1365 aanwezig was op het domein. Spoor 38, het muurfragment dat breder, dieper gefundeerd en zorgvuldiger afgewerkt is dan S39 en S28 en bovendien twee oost-west georiënteerde zijmuren heeft, kan mogelijk gezien worden als de fundering van deze kapel⁵. Aangezien S38

⁴ Een kopie van deze pas ontdekte kaart kon door de archeologen geconsulteerd worden tijdens het veldwerk.

⁵ Het gebouw op de kaart verschilde echter in orientatie en was noord-zuid gericht, maar mogelijk was dit een vrije interpretatie van de cartograaf.

ouder is dan S39, zou deze muur uit de vroegste fase bijgevolg kunnen dateren van vóór 1365. De zone met verrommelde steenblokken, S40, kan een plaatselijke herstelling zijn van deze muur. Het massieve blok ten westen van S38, S89, is in dit geval misschien de altaarfundering uit de kapel. De tegels die zich aan de oostkant van S38 bevinden, zijn mogelijk te linken aan een oud straatniveau van de Fonteingang, die volgens oude kaarten vroeger doorliep tot aan de Demer.

In een latere fase werd tegen S38 het vervolg van de oostelijke begrenzing van het klooster in de richting van de Demer gebouwd, dit is S28. De verschillende zijmuurtjes die aan de westzijde tegen deze muur zijn gebouwd tonen aan dat het er zich tegen deze zijde van de muur behalve de kapel ook andere gebouwen bevonden. Ten oosten van de muur werd geen enkele andere muuraanzet gevonden, waaruit mogelijk kan afgeleid worden dat de gebouwen van het Bogaardenklooster zich uitsluitend ten westen van de Fonteingang bevonden. Het vloerniveau S31 en de brandlaag er bovenop wijzen mogelijk op een brand in een bijgebouw van het klooster (vernietiging van 1580?). Om een duidelijk zicht te krijgen op alle muurstructuren en vloerniveaus die in de smalle sleuf II werden aangetroffen, dient een groter gedeelte van het terrein opengelegd en opgegraven te worden.

Figuur 15: Bovenaanzicht op de ijzerzandstenen muur, met afbakening van de verschillende fases.
1= S39; 2= S38; 3= S28 (© MVDK).

6.3. Sleuf III

Sleuf III werd parallel aan en ten oosten van sleuf II aangelegd op het voormalige parkeerterrein en was ongeveer 41m lang. Het zuidelijke uiteinde van de sleuf staat haaks op sleuf V. Het vlak in deze sleuf varieerde licht tussen +20,30m TAW en +20,45m TAW.

De sleuf werd voornamelijk gekenmerkt door een aantal recentere sporen.

Figuur 16: Algemeen zicht vanuit het noorden op sleuf III, met aanduiding van de grachtvormige verstoring (© MVDK).

- **Aard en datering van de sporen**

In het noordelijk deel van de sleuf waren in het vlak een aantal recente puin- en zandlagen zichtbaar. Het vlak zelf, dat spoornummer S49 meekreeg, was een bruinrode laag met daarin puinbrokken, aardewerk en houtskool vermengd. Dit spoor werd doorsneden door een langwerpige verstoring (zonder spoornummer, aangeduid als recent op bijgevoegd overzichtsplan) die diagonaal door de sleuf liep. Deze grachtvormige verstoring was ca. 1m breed en kon over een lengte van 28m gevolgd worden en was gevuld met puin. In sleuf IV werd een gelijkaardige verstoring aangetroffen (zie verder).

De langwerpige verstoring kan geïnterpreteerd worden als een (tamelijk recente) grachtopvulling. Waarschijnlijk is deze gracht te koppelen aan een blekerij die hier in de 19de eeuw langsheen de Demer stond. Op de Popp-kaart uit het midden van de negentiende eeuw is deze blekerij ten oosten van de Fonteingang aangeduid, alsook twee grachten. De langwerpige verstoringen in sleuf III en sleuf IV (zie verder) zijn opvallend gelijkend met de afgebeelde grachten, zowel wat betreft ligging, oriëntatie en lengte. De locatie van de blekerij naast de Demer is niet toevallig, zo had men direct toegang tot vers water. Foto's uit het begin van de twintigste eeuw van een andere blekerij langsheen de Bleek in Diest tonen gelijkaardige greppels/grachten in het gras nabij de blekerij⁶.

Figuur 17: Uitsnede uit de kadastrale kaart van Diest door Popp (midden 19de eeuw). Centraal in het plangebied loopt de Fonteingang (1, toen Fonteynstraat) van de Begijnenstraat in het zuiden (2) tot de Demer (3) in het noorden. Ten westen lag de 'Gendarmerie' (4), terwijl ten oosten van de straat de blekerij (5) gelegen was (© MVDK).

⁶ PHILIPPEN & PEETERS-SAENEN, s.d., p. 57.

6.4. Sleuf IV

- **Algemeen**

Sleuf IV was de meest oostelijk gelegen noord-zuid gerichte sleuf, met een totale lengte van 66m. Aan het zuidelijk uiteinde sloot sleuf VI in westelijke richting haaks aan op sleuf IV, iets meer noordelijk was dit ook het geval voor sleuf V. De diepte van het vlak varieerde van +20,20m TAW in het noorden naar +19,80m TAW centraal en +20,69m TAW in het zuiden van de sleuf.

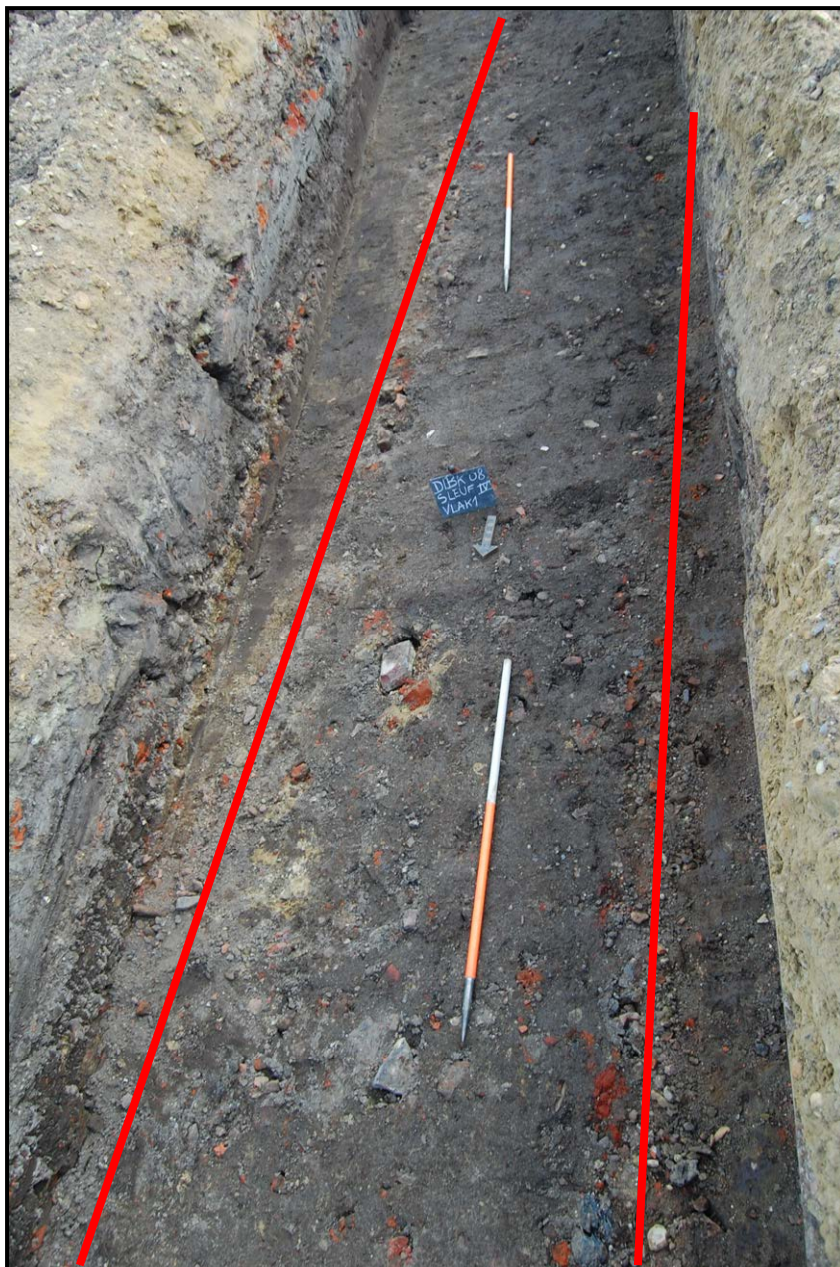
In deze sleuf werden zowel een aantal recente verstoringen als enkele oudere sporen aangetroffen.

Figuur 18: Algemeen zicht vanuit het zuiden op sleuf IV (© MVDK).

- **Aard en datering van de sporen**

Spoor 51, een bruinrode laag heel gelijkaardig aan S49 in sleuf III, werd over de gehele lengte van sleuf IV teruggevonden. In het gedeelte van de sleuf ten noorden van de aansluiting met sleuf V waren in deze laag enkele recente verstoringen zichtbaar, zijnde een nutsleiding en zones vol baksteenpuin. De belangrijkste verstoring was echter een langwerpige structuur (zonder spoornummer) die diagonaal door de sleuf liep en over een lengte van zo'n 21m kon gevolgd worden. De verstoring was 1,00 tot 1,50m breed en heel gelijkaardig aan de verstoring in sleuf III, zowel wat betreft vulling, oriëntatie en breedte. In coupe was duidelijk te zien dat het een opgevlude grachtstructuur betrof. De verstoring is te interpreteren als de opvulling van een 19de-eeuwse gracht die hoorde bij de eerder besproken blekerij.

Figuur 19: De grachtvormige verstoring in sleuf IV (© MVDK).

In het zuiden van de sleuf vielen twee muurstructuren op. Het meest noordelijk gelegen was spoor S53, een oost-west georiënteerde bakstenen muur met een ijzerzandstenen onderbouw. De muur liep dwars in de sleuf en was 0,60m breed en minstens 1,80m lang. Er waren nog vier lagen bakstenen bewaard (formaat: 20,0 x 10,0 x 4,0cm), daaronder bevond zich een laag bestaande uit baksteenbrokken en ijzerzandsteen verwerkt in mortel. Dieper bestond S53 uit grotere, onregelmatige blokken ijzerzandsteen. Mogelijk zijn deze zandstenen de fundering van een oudere muur die enkel bestond uit ijzerzandsteen, waarbij de bakstenen muur een recentere fase is. Er werden geen historische gegevens of kaartmateriaal gevonden die aan S53 te koppelen zijn, maar afgaande op het baksteenformaat kan gesteld worden dat zeker de baksteenfase niet verder teruggaat dan de 19de eeuw. Hoewel uit de oriëntatie van de muur kon verwacht worden dat hij in sleuf V opnieuw zou aangesneden worden, was dit niet het geval.

Waar sleuf VI aansluit op sleuf IV, was in de oostelijke wand nog een ijzerzandstenen muur zichtbaar, S85. Het muurtje was noord-zuid georiënteerd en kon over een afstand van 2,80m blootgelegd worden. S85 was opgebouwd uit tamelijk losliggende ijzerzandstenen blokken en was slechts twee blokken hoog meer bewaard. De oorspronkelijke muur was waarschijnlijk twee stenen breed (ca. 0,40m), hoewel niet alle stenen nog aanwezig waren. Mogelijk is er enig verband met de zandstenen in S53: als de lijn van beide muurtjes wordt doorgetrokken staan deze in een hoek van 90°. Uit historische en cartografische bronnen is echter geen gebouw of één of andere zandstenen structuur gekend in deze zone.

Figuur 20: Zicht op de noordzijde van S53 (© MVDK).

Figuur 21: Zicht op de westzijde van S85 (© MVDK).

6.5. Sleuf V

- **Algemeen**

Sleuf V was oost-west georiënteerd en bijna 55m lang. Ze werd aangelegd tussen sleuven I en IV in en vormde de zuidelijke begrenzing van sleuven II en III. Het vlak situeerde zich tussen +20,25 en +20,45m TAW.

In de sleuf werden zowel recente als oudere sporen aangesneden, waaronder het vervolg van de ijzerzandstenen fundering uit sleuf II.

Figuur 22: Algemeen zicht vanuit het westen op sleuf V, met vooraan puinkuil S25 (© MVDK).

- **Aard en datering van de sporen**

In het westelijk deel van sleuf V, waar deze aansluit bij sleuf I, werden enkele puinkuilen aangetroffen (S25 en twee onbenoemde sporen). Op dit moment kunnen ze echter nog niet met een bepaalde structuur verbonden worden, laat staan dat er een datering of interpretatie aan gegeven kan worden.

Ter hoogte van de aansluiting met sleuf II bevond zich dwars in sleuf V een deel van de massieve ijzerzandstenen fundering S39, maar deze werd reeds besproken bij sleuf II.

Een vijftal meter ten oosten van S39 werd een bakstenen vloerniveau aangetroffen, dat in een aantal gelijke compartimenten was verdeeld door smalle bakstenen tussenmuurtjes. Het geheel is ten vroegste 19de-eeuws en kan geïnterpreteerd worden als de werkruimte binnen de woning van een stukadoor, die hier zijn kalkputten had⁷. Op de Popp-kaart is op deze plek reeds een woning zichtbaar, nabij de eerder vermelde blekerij. Een volledig beeld van de woning kon niet gevormd worden gezien er slechts een beperkt deel ervan open lag.

Verder oostwaarts in de sleuf werden twee noord-zuid georiënteerde lijnen ijzerzandstenen blokken aangetroffen (S64, S65, S87 en S88). De blokken lagen zij aan zij, maar waren niet aan elkaar bevestigd met mortel. De afstand tussen beide rijen was ca. 1,20 à 1,60m. Tussenin lag een deels weggebroken (weg?)niveau bestaande uit langwerpige keien, op een hoogte van +20,75m TAW. Naar het oosten toe boog dit niveau onder een ijzerzandstenen pakket dat tegenaan de oostelijke rij blokken lag. Mogelijk is dit een restant van een oude weg die naar de Demer op liep. Gebaseerd op het aangetroffen aardewerk kan een laat- tot post-middeleeuwse datering voorgesteld worden. In sleuf VI werd een gelijkaardige lineaire spoor aangetroffen (zie verder), maar in historisch kaartmateriaal van het gebied is een dergelijke structuur niet afgebeeld.

Figuur 23: Zicht vanuit het zuiden op de zgn. kalkputten (© MVDK).

⁷ Mondelinge informatie van Guy Hommelen, die dit atelier vroeger nog heeft gezien. De woning werd naar verluidt afgebroken in de jaren 1970.

Figuur 24: Het mogelijke wegniveau in sleuf V (© MVDK).

6.6. Sleuf VI

- **Algemeen**

Sleuf VI was de meest zuidelijk gelegen sleuf en werd parallel aan sleuf V aangelegd. Aan de oostkant sloot ze aan op het zuidelijke uiteinde van sleuf IV. Sleuf VI was 26m lang, het vlak bevond zich op ongeveer +20,45m TAW.

In de sleuf bevonden zich enkele oudere sporen.

Figuur 25: Algemeen zicht vanuit het oosten op sleuf VI (© MVDK).

- **Aard en datering van de sporen**

Centraal in de sleuf was een structuur bestaande uit een aflijning van ijzerzandstenen blokken aanwezig. Deze structuur bestond uit sporen S72, S73 en S79 en was bijna 3m breed. Zowel binnen deze aflijning als net ten oosten van de oostelijke lijn ijzerzandstenen bevond zich een concentratie van natuurstenen keien die op hun lange, smalle kant in de bodem waren gezet (respectievelijk sporen S73 en S90). De gehele structuur was gelijkaardig aan het mogelijke wegniveau uit sleuf V (S64, S65, S87 en S88), hoewel dat veel smaller was en er daar geen natuurstenen buiten de ijzerzandstenen blokken lagen. Toch kan er uitgegaan worden van enig verband tussen beide sporen, maar verder onderzoek dringt zich op om hierover meer duidelijkheid te scheppen.

In de westelijke helft van de sleuf werd een cirkelvormig kuilspoor (S69-70) aangetroffen. In het oostelijk deel van de sleuf bevond zich een verbrande leemlaag, S82, vergelijkbaar met S2 uit sleuf I (zie hoger). Het spoor werd gecoupeerd, maar bleek erg ondiep te zijn. Zowel S69-S70 als S82 bevatten materiaal dat te dateren is in de late of post-middeleeuwen. De ijzerzandstenen fundering die zich bevond op het raakpunt van sleuf VI met sleuf IV werd hoger reeds beschreven.

Figuur 26: Het mogelijke wegniveau in sleuf VI (© MVDK).

6.7. Stratigrafie

Binnen het domein van het Bogaardenklooster werden bovenop de natuurlijke bodem verschillende ophogingslagen aangetroffen. De natuurlijke bodem of moederbodem op het terrein bestond hoofdzakelijk uit lichtbruine leembodem die naar het noorden toe, nabij de Demer en de Verversgracht, kleiiger werd. Een inzicht in de gelaagdheid (stratigrafie) van de bodem is essentieel naar dateringen toe. Het geeft ook een goed beeld over het gebruik van het gebied doorheen de tijd. Hieronder wordt, ondanks de vele onderlinge verschillen in de profielen, enkel een algemeen overzicht gegeven.

In de noordzijde van sleuf I werd onderaan in profiel 1 een blauwgrijze kleilaag aangetroffen (bovenzijde op +20,00m TAW) die kan geïnterpreteerd worden als een alluviale laag afgezet door de Verversgracht. Hoewel door de hoge grondwatertafel de onderkant van deze laag niet werd bereikt, kan verondersteld worden dat de originele leembodem zich onder deze kleilaag bevond. Bovenop deze laag lag een bruingrijze zandige ophogingslaag met daarin baksteenresten, aardewerk, houtskool en resten ijzerzandsteen. Deze laag 8 op de profieltekeningen bevond zich op het niveau van vlak 1, met de bovenzijde tussen +20,15 en +20,25m TAW. In het zuiden van sleuf 1 was de laag een stuk dikker en werd ze onderverdeeld in lagen 2 en 4 die samen maximaal 0,70m dik zijn. In profiel 1 in sleuf V bereikte ze zelfs een dikte van ca. 0,85m. Hoewel kan verwacht worden dat deze laag te koppelen is aan de ingebruikname van dit terrein door de Bogaarden in de late middeleeuwen, bevat dit pakket ook archeologisch materiaal met een post-middeleeuwse datering. Mogelijk zijn deze post-middeleeuwse artefacten in de bodem geraakt bij het vergraven van de grond voor de menselijke bijzettingen, maar verder onderzoek moet hierin meer duidelijkheid brengen. Deze laag wordt vervolgens afgedekt door een tweede ophogingslaag die donkerder is van kleur en meer puin bevat. Dit pakket kwam over de ganse site voor, had een variërende dikte van 0,60 tot 1,00m en kan vermoedelijk in de negentiende of twintigste eeuw gedateerd worden. Bovenaan het profiel werd deze laag afgedekt door een geelzandige stabilisatielaag die rijk is aan keien, waarop het asfalt van de voormalige parking lag.

In het zuidoostelijk gedeelte van het gebied was de stratigrafie anders opgebouwd. De moederbodem bestond uit lichtgrijs tot beige leem. In profiel 1 in sleuf VI werd deze aangesneden vanaf ca. +20,00m TAW. Bovenop de moederbodem lag een ophogingspakket vergelijkbaar aan de laat- en/of post-middeleeuwse laag uit sleuf I. De bovenzijde van dit pakket lag rond +20,45m TAW. Hierboven was een bruinrode laag aanwezig (bovenzijde in sleuf VI: +20,85 TAW) met veel houtskoolspikkels, aardewerk en baksteenbrokjes, die heel kenmerkend was voor sleuf VI en het zuiden van sleuf IV. In sleuven I (in profiel 2), III en V dook deze laag echter ook op veel plaatsen op, zo was de gracht in sleuf III er ook in uitgegraven. Ze is vermoedelijk post-middeleeuws. Waar deze laag aanwezig was, werd ze afgedekt door achtereenvolgens het negentiende-/twintigste-eeuwse ophogingspakket, de stabilisatielaag en het asfalt.

Figuur 27: Profielopbouw in sleuf VI (© MVDK).

7. ALGEMEEN BESLUIT EN AANBEVELINGEN VOOR VERDER ONDERZOEK

Tussen 25 augustus en 18 september 2008 voerde een team archeologen in dienst van Monument Vandekerckhove nv uit Ingelmunster een proefsleuvenonderzoek uit op een deel van de voormalige Euroshoesite in Diest. Het onderzoek werd uitgevoerd in opdracht van en gefinancierd door nv Ezeldijk, die op de site de bouw van een rust- en verzorgingstehuis en serviceflats voorziet. De opgraving werd mede mogelijk gemaakt door een subsidie van de provincie Vlaams-Brabant. Het Agentschap R-O Vlaanderen Onroerend Erfgoed stond in voor de administratieve opvolging van het archeologisch onderzoek. Gedurende het terreinwerk konden de archeologen rekenen op de bereidwillige medewerking van enkele leden van de plaatselijke heemkundige kring voor het verstrekken van interessante archiefinformatie.

Het onderzoek spitste zich toe op een terrein van ca. 4400m² waar later een ondergrondse parking zal aangelegd worden. Deze zone bevindt zich op een voormalig fabrieksterrein achter de huizen langsheen de Begijnenstraat en de Schaffensestraat, in de vallei van de (deels overwelfde) Demer. In dit deel van de stad Diest werd in de 13de eeuw het Bogaardenklooster opgericht. De kloosterlingen hielden zich voornamelijk bezig met lakenproductie, maar begin 16de eeuw schakelden ze over op het brouwen van bier. Tussen de 13de en 18de eeuw werden de kloostergebouwen herhaaldelijk aangepast. Na de opheffing van het klooster in 1796 werden in de gebouwen achtereenvolgens een katoenspinnerij, een college, een militair hospitaal, een kazerne, sociale woningen en een sigarenfabriek ingericht. In 1975 werd een groot deel van het complex afgebroken door een schoenenfabrikant, van het Bogaardenklooster resten nu enkel nog het hoofdgebouw uit 1714 en de aanpalende poort in de Begijnenstraat.

Bij het proefsleuvenonderzoek werden zes sleuven uitgegraven, vier noord-zuid gericht en twee oost-west. In totaal werd ca. 500m² van het terrein op die manier onderzocht. Het westelijk deel van het terrein was sinds de dertiende eeuw onderdeel van het domein van het Bogaardenklooster. Een ophogingspakket dat in verschillende sleuven werd aangetroffen bovenop de alluviale kleibodem duidde er op dat het oostelijk deel van het terrein vermoedelijk in de late middeleeuwen in gebruik is genomen, hoewel echte bewoningsstructuren ontbreken. In de negentiende eeuw was in deze oostelijke zone een blekerij langsheen de Demer gevestigd.

In de twee meest westelijke sleuven (sleuf I en sleuf II) kwamen resten aan het licht die meer dan waarschijnlijk te koppelen zijn aan het middeleeuwse Bogaardenklooster. Het ging om enkele menselijke bijzettingen op twee niveaus (waaronder een kindskelet), een bakstenen muurfundering en vooral om een massieve ijzerzandstenen muurfundering, die bestond uit drie bouwfases en in sleuf II kon gevolgd worden over een lengte van 37m. Deze muur is vermoedelijk de oostelijke begrenzing van het kloosterdomein en deed deels dienst als buitenmuur van enkele kloostergebouwen, waaronder mogelijk de kapel uit de veertiende eeuw. Sleuven III en IV werden vooral gekenmerkt door verstoringen van (sub)recente oorsprong, die dienen gezien te worden in het licht van de industriële activiteiten die hier sinds het begin van de negentiende eeuw plaatsgrepen. Twee opgevulde grachtstructuren met gelijke oriëntatie die zich in sleuven III en IV bevonden, zijn vermoedelijk te koppelen aan de eerder vermelde blekerij. Waar sleuf IV aan sleuven V en VI raakte, werden enkele zandstenen (muur)structuren gevonden, maar hun verdere functie blijft onduidelijk. Resten

van een mogelijk wegje, afgeboord en deels geplaveid met brokken ijzerzandsteen, werden in sleuven V en VI aangesneden. In sleuf VI waren daarnaast nog resten bewaard van een woning langsheen de Fonteingang, die mogelijk deel uitmaakt van de negentiende-eeuwse blekerij.

Na het onderzoek springen er 2 zones in het oog die ons inziens verder onderzoek behoeven. Deze zones zijn aangeduid op bijgevoegd uitvouwblad.

In de eerste plaats gaat het om een zone rond sleuven I en II, aan de westkant van het terrein. Hier werden verschillende resten van het middeleeuwse Bogaardenklooster aangetroffen: massieve funderingen in ijzerzandsteen en baksteen, vloerniveaus, menselijke begravingen. De resten gaan mogelijk terug tot de dertiende eeuw en verdienen een uitgebreid onderzoek, voor alles weggegraven wordt bij de aanleg van de ondergrondse parking. Voor een volledige opgraving wordt geadviseerd om de zone als volgt te begrenzen: aan de zuid-, west- en oostkant de grens van de parkeergarage, aan de oostkant zo'n 10m ten oosten van de massieve fundering uit sleuf II. Op die manier kunnen behalve de afsluitmuur van het klooster ook de Fonteingang en de aanpalende post-middeleeuwse huizen onderzocht worden. Niets sluit uit dat er ook ten oosten van deze Fonteinengang nog laat-middeleeuwse resten worden aangesneden, hoewel de kans klein is dat het Bogaardenklooster zich uitstreckte ten oosten van de muur uit sleuf II. De totale oppervlakte van deze zone bedraagt op deze manier ca. 1450m². Er mag verwacht worden dat er minstens 2 opgravingsvlakken moeten aangelegd worden. Gelet op de omvang van deze zone, het grote aantal diepgaande funderingen en andere bouwstructuren en de verschillende niveaus in de menselijke begraafplaats kan voor deze zone een onderzoekstermijn van 4 maanden veldwerk met 2 archeologen en 2 archeologisch assistenten vooropgesteld worden. Voor deze zone zou één maand kraanwerk ruim moeten volstaan. Voor de verwerking dient 2 maanden voorzien te worden voor 1 archeoloog en 1 archeologisch assistent. Het kan ook in overweging genomen worden om voor 1 maand een fysisch antropoloog bij de verwerking te betrekken, die het skeletmateriaal verder kan onderzoeken.

Een kleinere zone van zo'n 480m² rond sleuven IV, V en VI verdient ook verder onderzoek. Bij het proefsleuvenonderzoek werden hier resten van een mogelijke weg en enkele zandstenen structuren aangetroffen, hoewel er verder geen precieze datering of interpretatie aan gegeven kon worden. Om de juiste omvang van deze structuren en hun functie te achterhalen is een verdere opgraving nodig. Omdat 'de archeologische moeilijkheidsgraad' van deze zone lager is dan de zone van het Bogaardenklooster, wordt geadviseerd om het veldwerk te beperken tot 1 maand voor 2 archeologen en 2 archeologisch assistenten en 1 week voor de kraan. Een verwerkingsperiode van 2 weken voor 1 archeoloog en 1 archeologisch assistent zou voldoende moeten zijn.

De noordoostelijke zone van het terrein, ter hoogte van sleuven III en IV, was grotendeels verstoord en behoeft geen verder onderzoek.

Er wordt benadrukt dat de aanbevelingen in dit rapport enkel een richtinggevende waarde hebben. De uiteindelijke voorwaarden voor een eventueel vervolgonderzoek zullen worden bepaald door het Agentschap R-O Vlaanderen Onroerend Erfgoed.

8. BIBLIOGRAFIE

- Publicaties
 - [PATROUILLE E.], *Tekst voor het opnemen van archeologische bepalingen in het bestek Diest-Bogaardenklooster*, [Leuven], s.d.
 - PHILIPPEN J. & PEETERS-SAENEN E., *Diest vroeger en nu*, Diest, s.d.
 - RAYMAEKERS F.J.E., *Het Kerkelijk en liefdadig Diest*, Leuven, 1870.
 - VAN DER EYCKEN M., *Geschiedenis van Diest*, Diest, 1980.
- Kaartmateriaal
 - Stadsarchief, Popp-kaart van Diest, midden negentiende eeuw
- Internet
 - www.oostbrabant.org
 - <http://users.telenet.be/goudvisje/>
 - <http://geo-vlaanderen.agiv.be>

9. INVENTARIS

9.1. Inventaris van de sporen

- Sleuf I

SPOORNR.	VONDSTNRS.	DATERING	ASSOCIATIE	OMSCHRIJVING
1	1, 3	Ouder dan S2, S3 en S4	/	Brokkelig (veel stukjes ijzerzandsteen) Korrelig zandleem Aw
2	2	Bovenop vervuilde laag + combinatie met recente sporen => niet oud Jonger dan S1, misschien jonger dan S3	/	Kuil met roodverbrande leem bevat veel HK en AW
3	/	Jonger dan S1	/	geel / beige zand geen inspoeling of alluviale afzetting botfragmenten aanwezig
4	/	/	/	grijs gevlekt lemig
5	/	Jonger dan S1 & S6	/	Bruingrijs gevlekt
6	/	/	/	geel gevlekt zandleem
7	/	Jonger dan S8	/	Donkergrijs gevlekt
8	/	Jonger dan S9 Ouder dan S7	/	geel-beige gevlekt inspoeling???
9	4, 5	/	gelijkaardige opvulling als S16 en S20	Donkergrijze lemige opvullaag veel bot en AW
10	/	Waarschijnlijk jonger dan S9	Mogelijk gelijktijdig met de ijzerzandstenen muurtjes S11 en mortellaag S12 Bouwtijl en oriëntatie verschilt met S11, dus vermoedelijk een andere muur Kan in relatie staan met S21, S22 en S23	Ijzerzandstenen muur Veel mortel en minder ijzerzandsteen (duidelijk anders gebouwd dan S11) Op basis van de Taw-hoogtes mogelijk een fundering
11	/	/	Mogelijk gelijktijdig met S10 en S12 Bouwtijl en oriëntatie verschilt met S10, dus vermoedelijk een andere muur Kan in relatie staan met S21, S22 en S23	Ijzerzandstenen muur Meer en grotere ijzerzandstenen brokken, minder mortel en een licht afwijkende oriëntatie als S10 Op basis van de Taw-hoogtes mogelijk een fundering
12	7	Ouder dan S13, S9 en S27	Gelijktijdig met S11 (mortellaag is tegen ijzerzandstenen muur aangelegd)	Mortellaag (vermoedelijk vloerniveau) V007 is afkomstig uit laag boven de mortellaag

13	6	Jonger dan S12	Graf (S13) werd in de mortellaag (S12) gegraven	rechthoekig graf, met twee tegenover elkaar liggende lobben aan de lange zijden
14	/	/	Mogelijk onderdeel van S11 Kan in relatie staan met S21, S22 en S23	Fragment van een ijzerzandstenen muur
15	/	Jonger dan S16 en S12	/	Donkergrijze vlek bevat veel baksteen en mortelfragmenten
16	8	/	gelijkaardige opvulling als S9 en S20	Donkergrijze opvullaag veel bot en AW
17	/	Jonger dan S20 en mogelijk ook jonger dan S18 Ouder dan S19	/	geel bruinrijze opvullaag
18	10	/	/	Bruinrijze opvullaag Bevat veel bot en AW
19	9	/	/	Puinlaag Bruinrijze met veel baksteen, met een dichtere concentratie in het Westen Het oostelijk gedeelte van het spoor is lichter grijs van kleur
20	11	Ouder dan S25	gelijkaardige opvulling als S9 en S16	Donkergrijze opvullaag veel bot en AW en bouw materiaal (dakpannen en baksteenfragmenten)
21	/	/	Kan in relatie staan met de ijzerzandstenen resten van S11, S22 en S23 Bakstenen deel van dit spoor kan in relatie staan met S24	Ijzerzandstenen muur. Oostelijke zijde is opgebouwd uit baksteen
22	/	/	Kan in relatie staan met de ijzerzandstenen resten van S11, S21 en S23	Ijzerzandstenen blok met mortel. Niet duidelijk indien onderdeel van muur S23 of omgevallen muurfragment van S21
23	/	/	Kan in relatie staan met de ijzerzandstenen resten van S11, S21 en S22	Dunne ijzerzandstenen muur Misschien (onderdeel) van een fundering?
24	12	/	/	80 cm brede bakstenen muur, gevoegd met dikke kalkmortel (N/Z-oriëntatie) V012 is gevonden bij het opkuisen van de muur
25	/	Jonger dan S20	/	Uitbraakspoor (muur?) of opvullaag puin vermoedelijk recent
26	/	Jonger dan S20	/	Muurfragment opgebouwd uit baksteen met cement en verdwijnt in de profielwand Een puinkuil met een muurfragment
27	/	Jonger dan S12	Werd uitgegraven in de mortellaag (S12)	Mogelijk een later paalgat in de mortel
86	69	Jonger dan S12	Skelet in graf S13	Skelet

• Sleuf II

SPOORNR.	VONDSTNRS.	DATERING	ASSOCIATIE	OMSCHRIJVING
28	/	Ouder dan S29 en S36	Deze muur lijkt jonger dan de muren S38 en S39	Ijzerzandstenen muur met gele mortel; in de kern zitten ook baksteenresten; muur buigt in het Noorden van de sleuf lichtjes af naar het Westen (op de plaats waar die in de buurt kwam van een zijvertakking van de Demer) rechthoekige blokken: ca. 50L x 20B x 20H
29	/	Post ME	Mogelijk in verband te brengen met vloerniveaus S31 en S32 Mogelijk ook verband S30	Bakstenen muurfragment gelegen bovenop de westelijk rand van S28 Bestaat uit één rij ijzerzandstenen blokken (52-56L x 20-30B x 14-18H) met erboven baksteenresten (21L x 9B x 4H) Mortel/cement lijkt redelijk recent (grijs)
30	/	Jonger dan S28 en S48 Post ME?	Mogelijk in verband te brengen met S29, S31 en S32 Is verbonden met S31 en is tegen S28 gebouwd	Restant van ijzerzandstenen muur of vloer. Ijzerzandsteen: 30-40L x 20-30B x ?H)
31	32	Jonger dan S48 en S28 Ouder dan Monster1 (M01) Post- Me?	S30 (muur/fundament) S48 (aarde onder vloer) S32 en S29	Restant tegelvloer van rode vierkante gebakken tegels: 10L x 10B x 3H
32	31, M01	Post Me?	S31? En S29?	Donkergrijze brandlaag Bevat voornamelijk HK, puin, baksteen, tegels, AW
33	29	/	/	Muur bestaande uit baksteen, ijzerzandsteen en veel mortel Is gedeeltelijk afgebroken
34	27	/	/	Tegelvloertje bestaande uit tegels die partieel geglazuurd zijn. Tegels: 30L x 17B x 1,5H ; waarvan ongeveer 7cm in de lengte is geglazuurd
35	/	/	/	Restant fundering in ijzerzandsteen van een uitgebroken muur komende van de zandsteenmuur S28
36	26	/	/	Ijzerzandstenen muur, die vertrekt vanaf de zandstenen muur S28 Opgebouwd uit grote, doch niet te regelmatige ijzerzandsteenbrokken verbonden met veel mortel

37	/	/	/	Restant fundering van de ijzerzandstenen muur S38 Bestaat vooral uit mortel met enkele leistenen ingebed
38	/	/	Deze muur lijkt ouder dan muur S28, maar jonger dan muur S39	Brede ijzerzandstenen muur Opgebouwd uit mooi afgewerkte balkvormige ijzerzandstenen blokken
39	/	/	/	Ijzerzandstenen muur Opgebouwd uit niet zo'n regelmatige ijzerzandsteenblokken opgevuld met kalkmortel.
40	/	/	/	Opvulling van een halfcirkelvormig holte in de ijzerzandstenen muur S39 Bevat veel mortel, baksteen en ijzerzandsteen
41	14, 16, 19 en 28	/	/	Donkerbruin met kleiige vlekken Bevat mortel, HK, baksteen en AW Spoor ten Oosten van de ijzerzandstenenmuren S28, S38 en S39
42	14 en 22	/	/	Donkerbruin Bevat baksteen, mortel, ijzerzandsteenfragmenten, leisteen, puin en AW Spoor ten westen van de ijzerzandstenen muur S39
43	18	/	/	Donkerbruin gevlekt bevat HK, mortel, leisteen en AW
44	20	/	oversneden door spoor 11 mogelijk gewoon deel van spoor 54	Geelbruin Bevat mortel HK, AW, baksteen en ijzerzandsteen
45	17	/	/	Geelbruin met bruine klei en gele leem Bevat mortel, HK, AW, baksteen en ijzerzandsteen
46	25	/	Mogelijk zelfde vloerniveau als S47 en S48	Bruin, sterk gevlekt met gele vlekken Bevat mortel, ijzerzandsteen, baksteen, puin, HK en AW
47	30	/	Mogelijk zelfde vloerniveau als S46 en S48	Geelbruin gevlekt Bevat mortel, baksteen, AW, ijzerzandsteen en HK
48	/	/	Mogelijk zelfde vloerniveau als S46 en S47 Laag onder vloer S31	Bruin met gele zandvlekken Puin, mortel, HK en baksteen Laag onder vloer S31
89	21			Verhoogd vloerniveau binnen S38 Bestaande uit veel mortel, ijzerzandsteen en baksteen

• **Sleuf III**

SPOORNR.	VONDSTNRS.	DATERING	ASSOCIATIE	OMSCHRIJVING
49	33, 46	/	Mogelijk hetzelfde spoor als S51, S54 & S71 Wordt doorsneden door recentere verstoringen	Bruinrode laag die wordt doorsneden door recentere verstoringen Bevat AW en HK
50	/	/	/	Ovaalvormige verstoring Donkergrijs Bevat baksteenspikkels en puin

• **Sleuf IV**

SPOORNR.	VONDSTNRS.	DATERING	ASSOCIATIE	OMSCHRIJVING
51	/	Ouder dan S52	Mogelijk hetzelfde spoor als S49, S54, S71 en S81 Wordt doorsneden door recente verstoringen (zie P2 in sleuf IV)	Bruinrode laag Bevat veel materiaal (puin, AW en glas) in kleiïge materie Wordt doorsneden door recente verstoringen (zie P2 in sleuf IV)
52	35	Jonger dan S51	/	Donkergrijze verstoring Bevat AW, baksteen en puin
53	36	/	/	Bakstenen muur op ijzerzandstenen fundering => wijst mogelijk op 2 fasen Vermoedelijk werd een oude zandstenen muur herbruikt als fundering voor een latere bakstenen muur. (baksteen = 20L x 10B x 4H)
85	68	/	/	Ijzerzandstenen muurtje van twee steenblokken breed en één steenblok hoog

• Sleuf V

SPOORNR.	VONDSTNRS.	DATERING	ASSOCIATIE	OMSCHRIJVING
25	/	Jonger dan S20	/	Uitbraakspoor (muur?) of opvullaag puin vermoedelijk recent
39	/	/	/	Ijzerzandstenen muur Opgebouwd uit niet zo'n regelmatige ijzerzandsteenblokken opgevuld met kalkmortel.
40	/	/	/	Opvulling van een halfcirkelvormig holte in de ijzerzandstenen muur S38 Bevat veel mortel, baksteen en ijzerzandsteen
41	14, 16, 19 en 28	/	/	Donkerbruin met kleiïge vlekken Bevat mortel, HK, baksteen en AW Spoor ten Oosten van de ijzerzandstenenmuren S28, S38 en S39
42	14 en 22	/	/	Donkerbruin Bevat baksteen, mortel, ijzerzandsteenfragmenten, leisteen, puin en AW Spoor ten westen van de ijzerzandstenen muur S39
49	33, 46	/	Mogelijk hetzelfde spoor als S51, S54 & S71 Wordt doorsneden door recentere verstoringen	Bruinrode laag die wordt doorsneden door recentere verstoringen Bevat AW en HK
51	/	Ouder dan S52	Mogelijk hetzelfde spoor als S49 en S54 Wordt doorsneden door recente verstoringen (zie P2 in sleuf IV)	Bruinrode laag Bevat veel materiaal (puin, AW en glas) in kleiïge materie Wordt doorsneden door recente verstoringen (zie P2 in sleuf IV)
52	35	Jonger dan S51	/	Donkergrijze verstoring Bevat AW, baksteen en puin
54	/	/	Mogelijk hetzelfde spoor als S49, S51, S71 en S81	Bruinrode laag, wordt doorsneden door recentere puinlagen Bevat AW en
55	45	/	/	Vloerniveau, ingedeeld in cellen door bakstenen muurtjes
56	/	/	Mogelijk dezelfde laag als S49, S51 en S54	Bruinrode laag

57	/	/	Mogelijk dezelfde laag als S59	Donkergrijze laag Bevat veel HK en AW
58	/	jonger dan S57 en S59	/	Lineair uitbraakspoor Bevat veel baksteen en ijzerzandsteen
59	47	/	Mogelijk dezelfde laag als S57	Donkergrijze laag Bevat veel HK en AW
60	/	mogelijk jonger S59	/	Lichtbruine / gele verstoring Bevat baksteen en puin
61	/	/	/	Donkergrijze laag met veel gele zandvlekken Bevat veel HK, mortel en zandsteenfragmentjes
62	48	/	/	geel zand met een ijzerzandsteen boord (S64)
63	49	/	/	Donker bruinrijze laag Bevat veel AW
64	/	/	/	Ijzerzandstenen muurtje/sequentie van één steenblok hoog en één steenblok breed
65	/	/	/	Ijzerzandstenen muurtje/sequentie van één steenblok hoog en één steenblok breed
87	/	/	S88	Dichte concentratie ijzerzandstenen brokken die verticaal (op hun kant) zijn geplaatst
88	70	/	S87	Grote ijzerzandstenen brok

• Sleuf VI

SPOORNR.	VONDSTNRS.	DATERING	ASSOCIATIE	OMSCHRIJVING
51	/	Ouder dan S52	Mogelijk hetzelfde spoor als S49, S54, S71 en S81 Wordt doorsneden door recente verstoringen (zie P2 in sleuf IV)	Bruinrode laag Bevat veel materiaal (puin, AW en glas) in kleiïge materie Wordt doorsneden door recente verstoringen (zie P2 in sleuf IV)
66	51	/	/	Bruine zandlemige laag Bevat AW
67	/	Jonger dan S68	/	Laagje geel zand met leemfragmenten die blijkbaar boven laag S68 ligt
68	53	Ouder dan S67	/	Zwarte leem-laag Bevat vrij veel AW en veel HK-spikkels
69	55	Jonger dan S68	S70 is waarschijnlijk onderdeel van S69	Bruin cirkelvormig spoor in S68 Bevat AW
70	54	Jonger dan S68	S70 is waarschijnlijk onderdeel van S69	Lichtbruine kleiïge kern in het cirkelvormige S69 Bevat AW en bot
71	57	/	Mogelijk hetzelfde spoor als S49, S51, S54 en S81	Bruinrode lemige laag
72	58	/	/	Ijzerzandstenen muurtje/opeenvolging van één steenblok hoog en één steenblok breed
73	/	/	gelijkaardig aan S90	dichte concentratie van stukjes horizontaal geplaatste natuursteen (wegplaveisel?)
74	60	Ouder dan S75	/	Donker bruingrijze laag Bevat AW en HK
75	59	Jonger dan S74 en S80 Ouder dan S77	Mogelijk gelijktijdig als S79	Laag geel zand In profiel ligt die boven laag S74
76	/	/	/	Opeenvolging van verticaal geplaatste ijzerzandsteen (1 steen breed)
77	/	Jonger dan S75	Hetzelfde spoor als S78	Gemengd spoor: geel fijn zand en matig grof grijs zand met HK-resten
78	/	Jonger dan S75	Hetzelfde spoor als S77	Gemengd spoor: bruingrijs grof zand met HK-brokken en weinig geel zand Bevat enkele ijzerzandsteenbrokken
79		Jonger dan S74	Mogelijk gelijktijdig als S75	Ijzerzandstenen rand van voornamelijk zijdelings liggende stenen. Lijkt in het gele zand gegraven te zijn, maar bij S76 lijkt die gelijktijdig te zijn met S75
80	62	Ouder dan S75 Jonger dan S81	/	Grijze zandige klei met wit-gele kleivlekken Bevat HK-resten en ijzerzandsteenfragmenten
81	63, 64	Ouder dan S75, S80 en S82	Doorsneden door recente puinsporen Waarschijnlijk hetzelfde spoor als S49, S51, S54 en S71	Bruinrode lemige laag doorsneden door recente puinsporen Bevat baksteenpuin, keien, geelzandige vlekken en mortelresten

82	65	Jonger dan S81	S79? -> ligt in bruinzwarte grond mogelijk aangelegd kort na S79 en S75	Grijs spoor met verbrande leem aanwezig Werd gecoupeerd in kwadranten: Lijkt kuil met verbrande leem en HK
83	/	/	/	Donkergrijs gevlekt Bevat AW, puin en ijzerzandsteen
84	66	/	/	geelbruine verstoring Bevat veel ijzerzandsteenbrokken
85	68	/	/	Ijzerzandstenen muurtje van twee steenblokken breed en één steenblok hoog
90	/	/	gelijkaardig aan S73	dichte concentratie van stukjes horizontaal geplaatste natuursteen (wegplaveisel?)

9.2. Inventaris van de vondsten

VONDSTNR.	SLEUF	SPOOR	INHOUD	DATERING
1	I	1	SG	Laat- of post-ME
2	I	2	AW	Laat- of post-ME
3	I	1	SG	Laat- of post-ME
4	I	9	AW, SG, leisteen, dakpan, tegel, bot	Laat- of post-ME
5	I	9	SG	Laat- of post-ME
6	I	13	Bot	Laat- of post-ME
7	I	12	AW, SG, bot	Laat- of post-ME
8	I	16	AW, SG, bot	Laat- of post-ME
9	I	19	AW, tegelfragment	Laat- of post-ME
10	I	13	AW, bot, schedelfragment	Laat- of post-ME
11	I	20	AW, SG, bot, tegels, metaal (2/2)	Laat- of post-ME
12	I	24	Tegel, bepleisterd cement	Recent
13	I	20	SG, bot	Laat- of post-ME
14	II	41 / 42	AW, bot, SG, tegel	Laat- of post-ME
15	II	42	AW, SG, tegelfragment, metaal, bot (2/2)	Laat- of post-ME
16	II	41	AW, SG	Laat- of post-ME
17	II	45	AW, bot, metaal, glas, dakpanfragment	Recent
18	II	43	AW, bot, glas	Laat- of post-ME
19	II	41	AW, metaal, SG	Laat- of post-ME
20	II	44	AW, bot	Laat- of post-ME
21	II	39	bot, SG	Laat- of post-ME
22	II	42	AW, bot, metaal	Laat- of post-ME
23	II	28	bot, glas, kleipijpje	Post-ME
24	II	28	AW, glas, SG	Laat- of post-ME
25	II	46	AW, SG, bot	Laat- of post-ME
26	II	36	Bot	/
27	II	34	AW	Laat- of post-ME
28	II	41	AW, bot, glas, SG (3/3)	Laat- of post-ME
29	II	33	AW, bot	Laat- of post-ME
30	II	47	Bot, SG	Laat- of post-ME
31	II	32	AW, bot, SG, metaal, glas	Laat- of post-ME
32	II	31	AW, bot, SG	Laat- of post-ME
33	III	49	AW	Laat- of post-ME

34	IV	Recent	AW, SG, bot	Laat- of post-ME
35	IV	52	AW	Laat- of post-ME
36	IV	51	AW, SG	Laat- of post-ME
37	IV	51	AW, SG	Laat- of post-ME
38	IV	51	AW, bot, SG, tegel	Laat- of post-ME
39	IV	51	Metaal (sleutel?)	Laat- of post-ME
40	IV	51	AW, bot	Laat- of post-ME
41	IV	Recent	AW, SG	Laat- of post-ME
42	IV	Recent	AW, SG	Laat- of post-ME
43	IV	51	AW, SG	Laat- of post-ME
44	IV	51	AW, bot, SG	Laat- of post-ME
45	V	55	AW, bot, metaal, glas, porselein	Recent
46	V	49	AW, SG	Laat- of post-ME
47	V	59	AW, SG, bot	Laat- of post-ME
48	V	62	AW, SG	Laat- of post-ME
49	V	63	AW, SG, bot	Laat- of post-ME
50	V	51	AW, SG	Laat- of post-ME
51	VI	66	AW	Laat- of post-ME
52	V	57	AW, SG	Laat- of post-ME
53	VI	68	AW, SG (2/2)	Laat- of post-ME
54	VI	70	AW, SG	Laat- of post-ME
55	VI	69	AW	Laat- of post-ME
56	VI	Recent	AW	Laat- of post-ME
57	VI	71	AW, SG	Laat- of post-ME
58	VI	72	AW, SG, bot, metaal	Laat- of post-ME
59	VI	75	AW	Laat- of post-ME
60	VI	74	AW	Laat- of post-ME
61	VI	P2	AW, SG, bot	Laat- of post-ME
62	VI	80	AW, SG	Laat- of post-ME
63	VI	81	AW	Laat- of post-ME
64	VI	81	AW, bot, metaal, SG	Laat- of post-ME
65	VI	82	AW, SG, metaal	Laat- of post-ME
66	VI	84	bot, nagel	Laat- of post-ME
67	VI	51	AW, SG	Laat- of post-ME
68	VI	85	AW, SG, bot	Laat- of post-ME
69	I	86	Skelet	Laat- of post-ME
70	V	87 / 88	AW, bewerkt bot, SG, leiste	Laat- of post-ME
71	V	P2	AW, SG, bot	Laat- of post-ME
72	V	P2	AW, SG, bot	Laat- of post-ME
73	V	P2	AW, SG, bot	Laat- of post-ME
74	V	P3 (laag 3)	AW, SG	Laat- of post-ME

75	V	P3 (laag 4)	AW, SG	Laat- of post-ME
76	V	P1 (laag 3)	AW, SG, bot, tegelfragment	Laat- of post-ME
77	V	P1 (laag 4-9)	AW, bot	Laat- of post-ME
78	V	P1 (laag 7)	AW	Laat- of post-ME
79	I	13	AW	Laat- of post-ME
80	I	13	Kistnagels	Laat- of post-ME
81	II	P1 (laag 2)	AW, SG, bot, tegel (2/2)	Laat- of post-ME
82	II	P1 (laag 2-6 & 8)	AW, bot, SG	Laat- of post-ME
83	II	P1 (laag 3-6 & 8)	AW, bot, tegel, SG	Laat- of post-ME
84	II	P1 (laag 7)	AW, SG, bot	Laat- of post-ME
85	II	P2	AW, SG, bot	Laat- of post-ME
86	V	P4	AW, SG, bot, leer	Laat- of post-ME
87	IV	P3 (laag 6)	AW, SG	Laat- of post-ME
88	IV	P3 (laag 9)	AW, bot	Laat- of post-ME
89	IV	P3 (laag 8)	AW	Laat- of post-ME
90	IV	P3 (laag 7)	AW	Laat- of post-ME
91	I	P2 (laag 1)	AW, bot, SG, metaal	Laat- of post-ME
92	V	P2 (laag 3 & 6)	AW, SG	Laat- of post-ME
93	I	P2 (laag 2-3)	AW, bot, tegelfragment, SG	Laat- of post-ME
94	V	P2 (laag 3)	AW, SG	Laat- of post-ME
95	I	P1 (laag 3 -4)	AW, SG	Laat- of post-ME

AW: aardewerk
SG: steengoed
ME: middeleeuwen

9.3. Inventaris van de foto's

FOTONUMMER	INHOUD
DIBK08 - Algemeen - 01 tot 229	Overzichtsfoto's DIBK
DIBK08 - Sleuf I - Overzicht 01 tot 07	Overzicht Sleuf I
DIBK08 - Sleuf I - S10 - 01 tot 03	Spoor 10
DIBK08 - Sleuf I - S11 - 01 tot 03	Spoor 11
DIBK08 - Sleuf I - S12 - 01 tot 03	Spoor 12
DIBK08 - Sleuf I - S13 - 01 tot 07	Spoor 13
DIBK08 - Sleuf I - S14 - 01 tot 02	Spoor 14
DIBK08 - Sleuf I - S21 - 01 tot 05	Spoor 21
DIBK08 - Sleuf I - S22 - 01 tot 03	Spoor 22
DIBK08 - Sleuf I - S23 - 01 tot 03	Spoor 23
DIBK08 - Sleuf I - S24 - 01 tot 06	Spoor 24
DIBK08 - Sleuf I - S26 - 01 tot 02	Spoor 26
DIBK08 - Sleuf I - S86 - 01 tot 36	Spoor 86
DIBK08 - Sleuf I - Profiel 1 - 01 tot 10	Profiel 1
DIBK08 - Sleuf I - Profiel 2 - 01 tot 29	Profiel 2
DIBK08 - Sleuf I - Vlak 01 tot 47	Vlak
DIBK08 - Sleuf II - Overzicht - 01 tot 17	Overzicht Sleuf II
DIBK08 - Sleuf II - S28 - 01 tot 38	Spoor 28
DIBK08 - Sleuf II - S30-31-32-48 - 01 tot 22	Sporen 30-31-32-48
DIBK08 - Sleuf II - S31-48 - 01	Sporen 31-48
DIBK08 - Sleuf II - S32-47 - 01 tot 02	Sporen 32-47
DIBK08 - Sleuf II - S33-34-46 - 01 tot 04	Sporen 33-34-46
DIBK08 - Sleuf II - S33-34 - 01	Sporen 33-34
DIBK08 - Sleuf II - S36 - 01	Spoor 36
DIBK08 - Sleuf II - S37 - 01 tot 04	Spoor 37
DIBK08 - Sleuf II - S38-43 - 01 tot 05	Sporen 38-43
DIBK08 - Sleuf II - S38 - 01 tot 23	Spoor 38
DIBK08 - Sleuf II - S39-42 - 01 tot 07	Sporen 39-42
DIBK08 - Sleuf II - S39 - 01 tot 33	Spoor 39
DIBK08 - Sleuf II - S45 - 01 tot 04	Spoor 45
DIBK08 - Sleuf II - S46-36 - 01 tot 09	Sporen 46-36
DIBK08 - Sleuf II - S47-33-34 - 01 tot 02	Sporen 47-33-34
DIBK08 - Sleuf II - S89-43 - 01	Sporen 89-43
DIBK08 - Sleuf II - S89 - 01 tot 06	Spoor 89
DIBK08 - Sleuf II - Profiel 1 - 01 tot 88	Profiel 1
DIBK08 - Sleuf II - Profiel 2 - 01 tot 18	Profiel 2
DIBK08 - Sleuf II - Profiel 3 - 01 tot 06	Profiel 3
DIBK08 - Sleuf II - Vlak - 01 tot 08	Vlak
DIBK08 - Sleuf III - Overzicht - 01 tot 04	Overzicht Sleuf III
DIBK08 - Sleuf III - Vlak - 01 tot 26	Vlak

DIBK08 - Sleuf IV - Overzicht - 01 tot 11	Overzicht Sleuf IV
DIBK08 - Sleuf IV - S53 - 01 tot 07	Spoor 53
DIBK08 - Sleuf IV - S85 - 01 tot 05	Spoor 85
DIBK08 - Sleuf IV - Profiel 1 - 01 tot 13	Profiel 1
DIBK08 - Sleuf IV - Profiel 2 - 01 tot 15	Profiel 2
DIBK08 - Sleuf IV - Profiel 3 - 01 tot 11	Profiel 3
DIBK08 - Sleuf IV - Vlak - 01 tot 76	Vlak
DIBK08 - Sleuf IV - V39 - 01 tot 05	Spoor 51 - vondst 39
DIBK08 - Sleuf V - Overzicht - 01 tot 12	Overzicht Sleuf V
DIBK08 - Sleuf V - S55 - 01 tot 08	Spoor 55
DIBK08 - Sleuf V - S87-88- 01 tot 30	Spoor 87-88
DIBK08 - Sleuf V - Profiel 1 - 01 tot 09	Profiel 1
DIBK08 - Sleuf V - Profiel 2 - 01 tot 51	Profiel 2
DIBK08 - Sleuf V - Profiel 3 - 01 tot 06	Profiel 3
DIBK08 - Sleuf V - Profiel 4 - 01 tot 05	Profiel 4
DIBK08 - Sleuf V - Vlak - 01 tot 70	Vlak
DIBK08 - Sleuf VI - Overzicht - 01 tot 02	Overzicht Sleuf VI
DIBK08 - Sleuf VI - S69 - 01 tot 12	Spoor 69
DIBK08 - Sleuf VI - S82 - 01 tot 10	Spoor 82
DIBK08 - Sleuf VI - Profiel 1 - 01 tot 05	Profiel 1
DIBK08 - Sleuf VI - Profiel 2 - 01 tot 23	Profiel 2
DIBK08 - Sleuf VI - Vlak - 01 tot 79	Vlak

9.4. Inventaris van de tekeningen

BLADNR.	TYPE	SCHAAL	INHOUD
1	Grondplan	1:20	Sleuf I Vlak I
2	Grondplan	1:20	Sleuf I Vlak I
3	Grondplan	1:20	Sleuf I Vlak I
4	Grondplan	1:20	Sleuf II Vlak I
5	Grondplan	1:20	Sleuf II Vlak I
6	Grondplan	1:20	Sleuf II Vlak I
7	Grondplan	1:20	Sleuf II Vlak I
8	Grondplan	1:20	Sleuf II Vlak I
9	Grondplan	1:20	Sleuf III Vlak I
10	Grondplan	1:20	Sleuf III Vlak I
11	Grondplan	1:20	Sleuf III Vlak I
12	Grondplan	1:20	Sleuf III Vlak I
13	Grondplan	1:20	Sleuf IV Vlak I
14	Grondplan	1:20	Sleuf IV Vlak I
15	Grondplan	1:20	Sleuf IV Vlak I
16	Grondplan	1:20	Sleuf IV Vlak I
17	Grondplan	1:20	Sleuf IV Vlak I
18	Grondplan	1:20	Sleuf V Vlak I
19	Grondplan	1:20	Sleuf V Vlak I
20	Grondplan	1:20	Sleuf V Vlak I
21	Grondplan	1:20	Sleuf V Vlak I
22	Grondplan	1:20	Sleuf VI Vlak I
23	Grondplan	1:20	Sleuf VI Vlak I
24	Coupes en wandprofielen	1:20	Sleuf I
25	Coupes en wandprofielen	1:20	Sleuf II
26	Coupes en wandprofielen	1:20	Sleuf IV
27	Coupes en wandprofielen	1:20	Sleuf V
28	Coupes en wandprofielen	1:20	Sleuf VI

9.5. Inventaris van de monsters

MONSTERNR.	SLEUF	SPOOR	INHOUD
1	II	32	grond met houtskool

9.6. Inventaris van de hoogtemetingen

SLEUF	HOOGTENR.	TAW-WAARDE	OPMERKING
I	1	20,26	
I	2	20,23	
I	3	20,22	
I	4	20,21	
I	5	20,2	
I	6	20,2	
I	7	20,23	
I	8	20,25	
I	9	20,27	
I	10	20,26	
I	11	20,26	
I	12	20,36	
I	13	20,26	
I	14	20,24	
I	15	20,16	
I	16	20,44	
I	17	20,18	
I	18	20,24	
I	19	20,32	
I	20	20,16	
I	21	20,22	
I	22	20,26	
I	23	20,26	
I	24	20,24	
I	25	20,31	
I	26	20,56	
I	27	20,52	
I	28	20,55	
I	29	20,4	
I	30	20,61	
I	31	20,37	
I	32	20,74	
I	33	19,34	
I	34	19,79	
I	35	19,78	
I	36	20,42	
I	37	20,39	
I	38	20,43	
I	39	20,41	
I	40	20,55	

I		20,28	VP Profiel 2
I		20,15	VP Profiel 1
I	0m	21,29	Sleufwand
I	5m	21,32	Sleufwand
I	10m	21,29	Sleufwand
I	15m	21,31	Sleufwand
I	20m	21,29	Sleufwand
I	25m	21,26	Sleufwand
I	30m	21,32	Sleufwand
II	1	20,35	
II	2	20,89	
II	3	20,81	
II	4	20,73	
II	5	20,73	
II	6	21,15	
II	7	20,91	
II	8	20,33	
II	9	20,71	
II	10	20,33	
II	11	20,71	
II	12	20,62	
II	13	20,33	
II	14	20,34	
II	15	21	
II	16	20,3	
II	17	20,38	
II	18	20,83	
II	19	20,4	
II	20	21,05	
II	21	20,38	
II	22	21	
II	23	20,56	
II	24	20,51	
II	25	21,1	
II	26	20,76	
II	27	20,53	
II	28	20,37	
II	29	19,23	Profiel 1
II	30	21,24	
II	31	20,75	
II	32	20,69	
II	33	20,82	
II	34	20,98	
II	35	21,27	

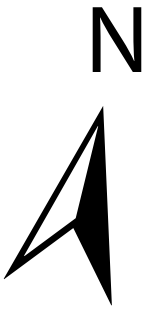
II	36	20,59	
II	37	20,71	
II	38	20,81	
II	39	21,03	
II	40	20,8	
II	41	21,26	
II	42	20,43	
II	43	20,22	
II	44	20,02	
II	45	19,78	
II	46	19,42	
II	47	20,6	
II	48	21,29	
II	49	20,56	
II	50	20,48	
II	51	21,11	
II	52	20,59	
II	53	20,66	
II	54	21,05	
II	55	20,71	
II	56	20,21	
II		19,28	Grondwatertafel Profiel 1
II		20,51	VP Profiel 2
II		20,51	VP Profiel 2
II	0m	21,59	Sleufwand
II	5m	21,44	Sleufwand
II	10m	21,37	Sleufwand
II	15m	21,4	Sleufwand
II	20m	21,59	Sleufwand
II	25m	21,47	Sleufwand
II	30m	21,51	Sleufwand
II	35m	21,53	Sleufwand
III	1	20,3	
III	2	20,35	
III	3	20,42	
III	4	20,35	
III	5	20,34	
III	6	21,93	
III	7	20,39	
III	8	20,4	
III	9	20,46	
III	10	20,38	
III	11	20,3	
III	12	20,32	

IV	1	20,34	
IV	2	20,27	
IV	3	20,24	
IV	4	20,18	
IV	5	20,07	
IV	6	20,05	
IV	7	20,77	
IV	8	20,19	
IV	9	19,83	
IV	10	21	
IV	11	19,85	
IV	12	20,45	
IV	13	20,82	
IV	14	20,49	
IV	15	20,38	Onderkant muur
IV	16	21,06	Bovenkant muur
IV	17	20,71	Bovenkant fundament
IV	18	20,59	Onderkant fundament
IV	19	20,62	
IV	20	20,53	
IV	21	20,79	
IV	22	20,69	
IV	23	18,64	
IV		20,35	VP profiel 1
IV		19,98	VP profiel 2
IV		20,76	VP profiel 3
IV		20,3	Fundering S 53
IV	5m	21,72	Sleufwand
IV	10m	21,69	Sleufwand
IV	15m	21,68	Sleufwand
IV	20m	21,7	Sleufwand
IV	25m	21,65	Sleufwand
IV	30m	21,65	Sleufwand
IV	35m	21,68	Sleufwand
IV	40m	21,69	Sleufwand
IV	45m	21,66	Sleufwand
IV	50m	21,73	Sleufwand
IV	55m	21,74	Sleufwand
IV	60m	21,7	Sleufwand
IV	65m	21,71	Sleufwand
IV		19,79	Grondwatertafel Profiel 1
IV		19,49	Grondwatertafel Profiel 2
V	1	20,45	

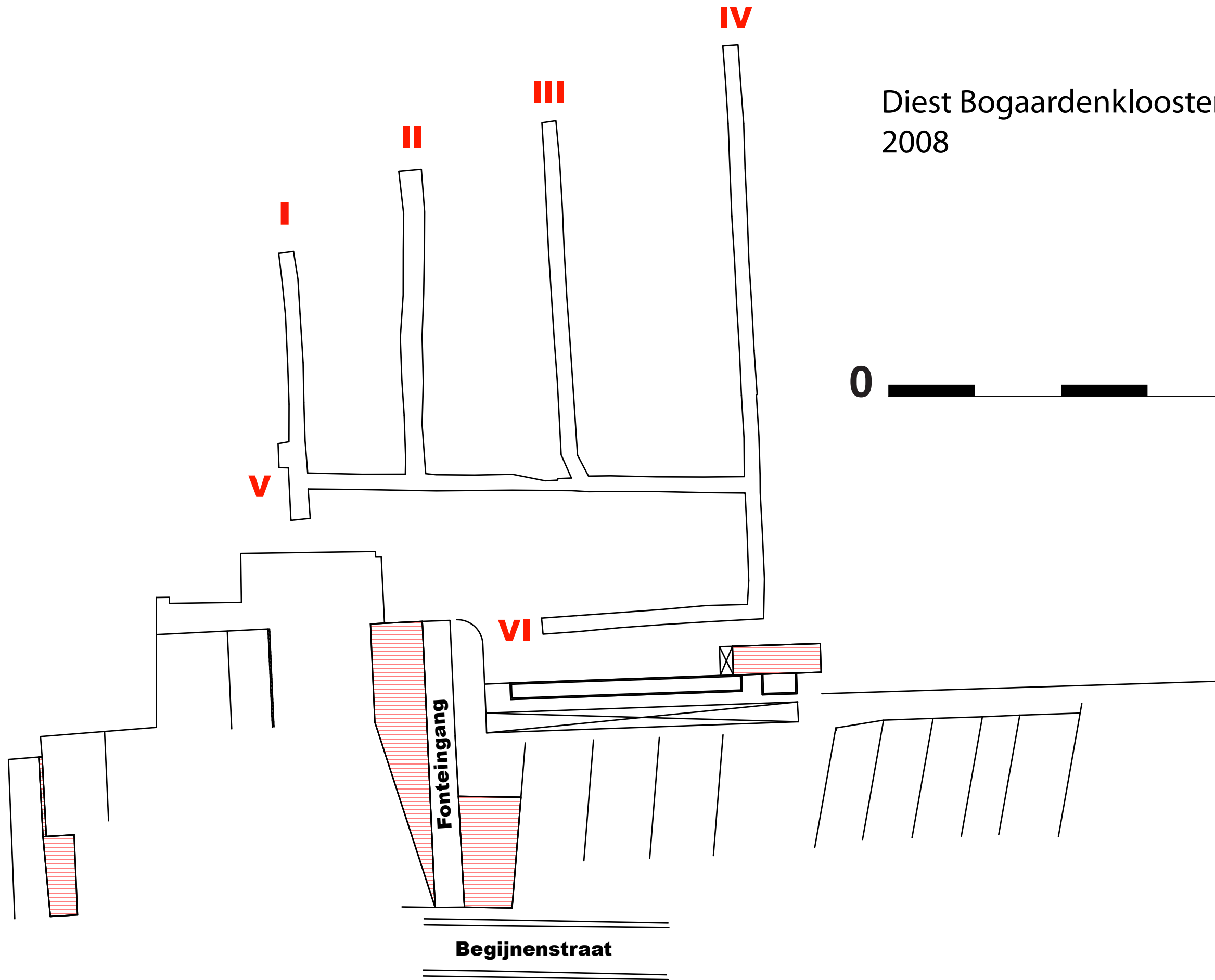
V	2	20,4	
V	3	20,29	
V	4	20,32	
V	5	20,52	
V	6	21,10	
V	7	20,62	
V	8	20,48	
V	9	20,6	
V	10	20,75	
V	11	21,86	
V	12	20,69	
V	13	20,19	
V	14	20,28	
V	15	20,31	
V	16	21,94	
V	17	20,25	
V	18	20,28	
V	19	20,3	
V	20	20,3	
V	21	20,32	
V	22	20,37	
V	23	20,36	
V	24	20,46	
V	25	20,39	
V	26	20,55	
V	27	20,4	
V	28	20,42	
V	29	20,45	
V	30	20,47	
V	31	20,62	
V	32	20,62	
V	33	20,59	
V		20,51	VP Profiel 1
V		20,51	VP Profiel 2
V		19,85	Fundering ijzerzandsteenmuur Profiel 2
V		20,69	VP Profiel 3
V		19,66	Onderkant zwarte laag Profiel 4
V		19,62	Bodem Profiel 4
V	5m	21,31	Sleufwand
V	10m	21,37	Sleufwand
V	15m	21,55	Sleufwand
V	20m	21,37	Sleufwand
V	25m	21,46	Sleufwand

V	30m	21,52	Sleufwand
V	35m	21,41	Sleufwand
V	40m	21,44	Sleufwand
V	45m	21,48	Sleufwand
V	50m	21,39	Sleufwand
V	55m	21,44	Sleufwand
VI	1	20,45	
VI	2	20,46	
VI	3	20,43	
VI	4	20,42	
VI	5	20,43	
VI	6	19,97	
VI	7	20,56	
VI	8	20,88	
VI	9	20,69	
VI	10	20,54	
VI	11	50,54	
VI	12	20,55	
VI	13	20,52	
VI	14	20,52	
VI	15	20,55	
VI	16	20,52	
VI	17	20,55	
VI	18	20,49	
VI	19	20,49	
VI	20	20,44	
VI	21	20,46	
VI	22	20,48	
VI	23	20,48	
VI	24	20,49	
VI	25	20,81	
VI	26	20,66	
VI	27	19,99	
VI		20,85	VP coupe Profiel 1
VI		20,88	VP coupe Profiel 2/ S74- S78
VI	0m	21,73	Sleufwand
VI	5m	21,66	Sleufwand
VI	10m	21,76	Sleufwand
VI	15m	21,85	Sleufwand
VI	20m	21,66	Sleufwand
VI	25m	21,7	Sleufwand

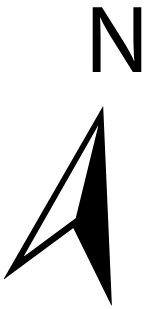
Diest Bogaardenklooster
2008

0 50m

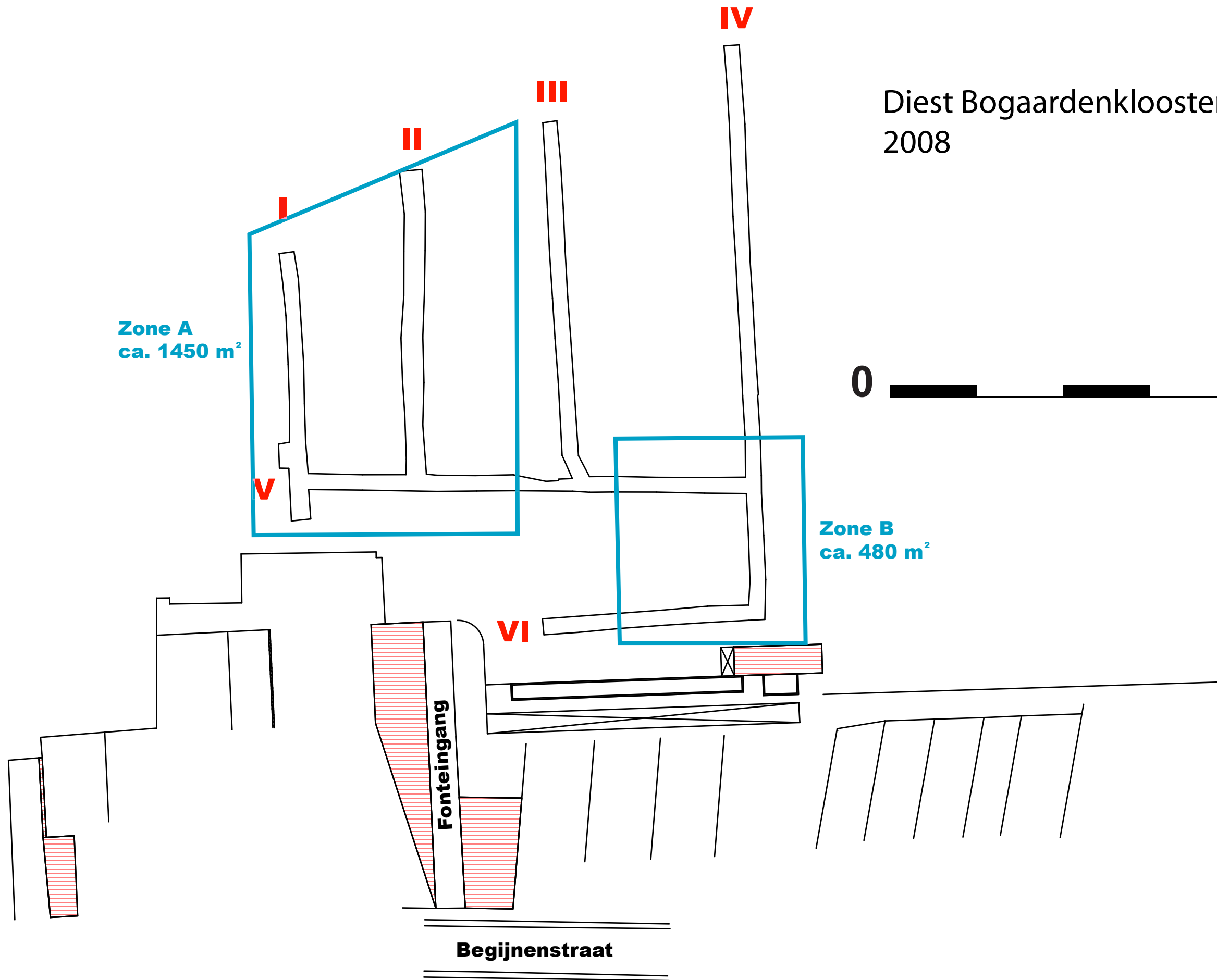
Diest Bogaardenklooster
2008

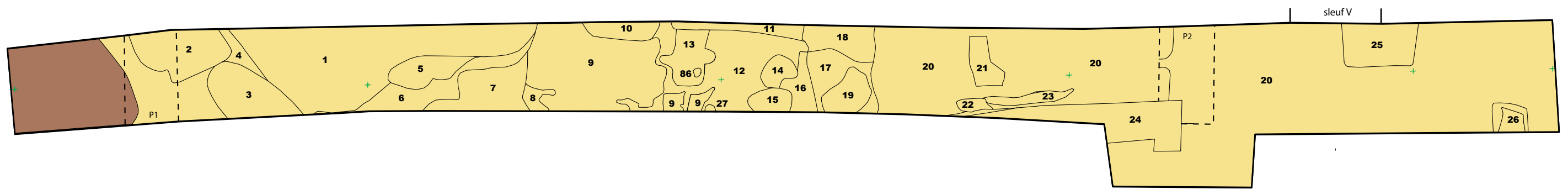

0 50 m

Zone A
ca. 1450 m²

Zone B
ca. 480 m²

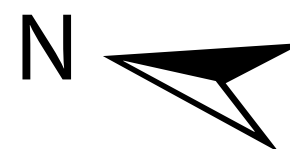

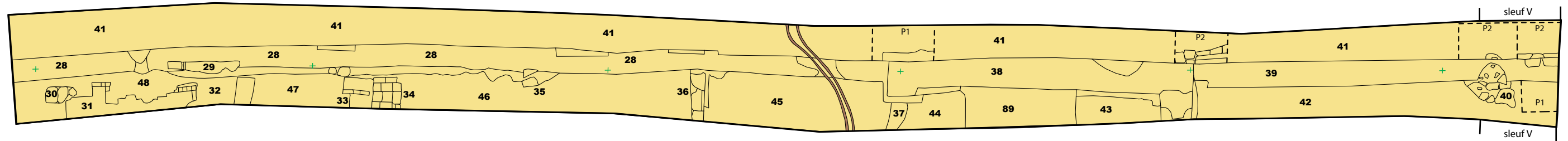

Diest Bogaardenklooster 2008
Sleuf I

- Sporen
- Recente verstoringsen
- Verdieping sleuf
- Piketten

0 10 m

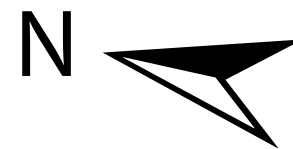

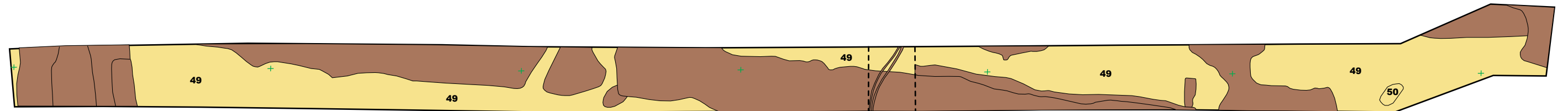

Diest Bogaardenklooster 2008
Sleuf II

- Sporen
- Recente verstoringen
- Verdieping sleuf
- + Piketten

0 10 m

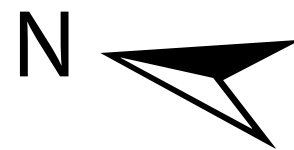

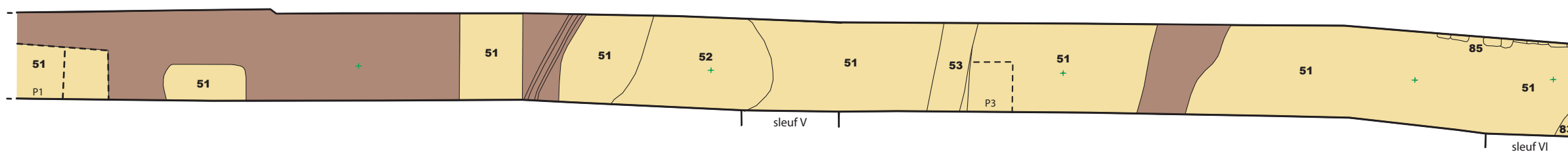
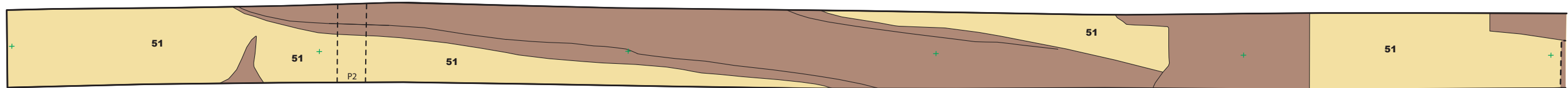

Diest Bogaardenklooster 2008
Sleuf III

- Sporen
- Recente verstoringen
- Verdieping sleuf
- Piketten

0 10 m

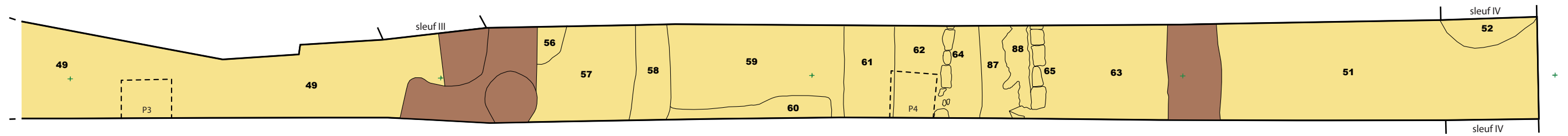
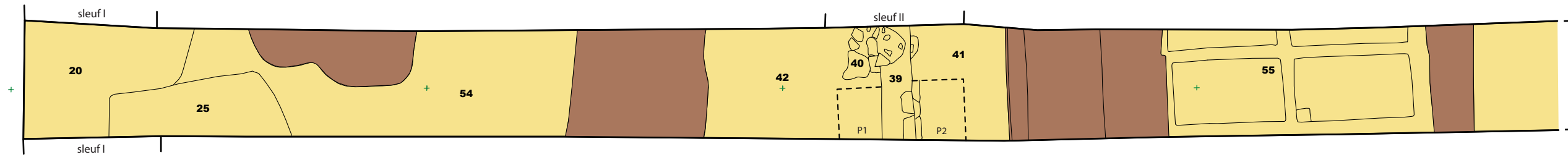

Diest Bogaardenklooster 2008
Sleuf IV

- Sporen
- Recente verstoringen
- Verdieping sleuf
- Piketten

0 10 m

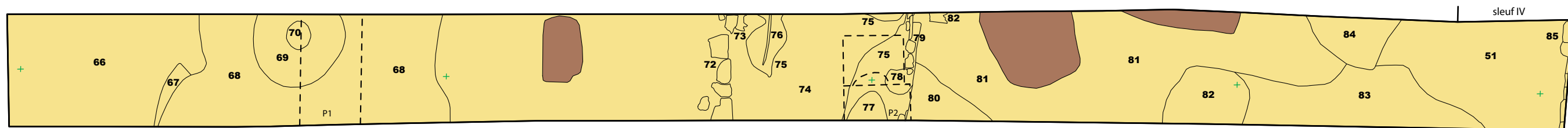

Diest Bogaardenklooster 2008
Sleuf V

- Sporen
- Recente verstoringen
- Verdieping sleuf
- Piketten

0 10 m

Diest Bogaardenklooster 2008
Sleuf VI

- Sporen
- Recente verstoringsen
- Verdieping sleuf
- Piketten

0 10 m

